

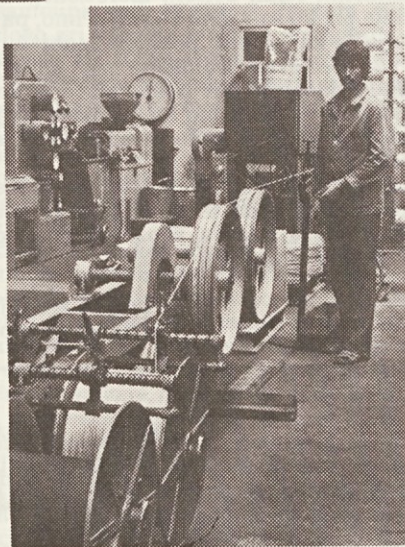
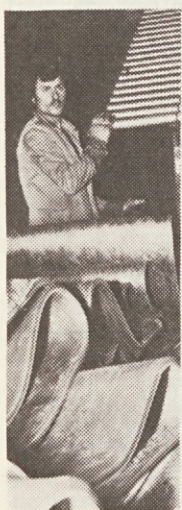
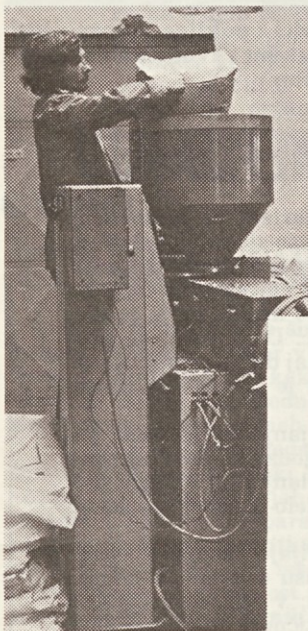

industrija
gumijevih
usnjenih
in kemičnih
izdelkov

Sava Krov

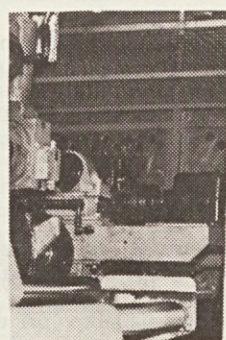
ŠTEV. 22/XVII

24. NOVEMBRA 1977

Sreče človeku ne more dati niti država niti sistem niti politična partija. Srečo si lahko človek ustvari samo sam. Avantgardne sile socializma in socialistična družba imajo potemtakem lahko samo en cilj — da glede na možnosti danega zgodovinskega trenutka ustvarjajo razmere, v katerih bo človek kar najbolj svoboden pri takšnem osebni izražanju in ustvarjanju, da bo lahko — na podlagi družbene lastnine proizvodjalnih sredstev — svobodno delal in ustvarjal za svojo srečo. To je samoupravljanje.

Edvard Kardelj

DRUGI O NAS

Te dni je prispelo v naše uredništvo zanimivo pismo tov. Živana Stankoviča iz Sarajeva, v katerem nas na zanimiv in zelo natančen način obvešča o rezultatih opazovanj in meritev na avtomobilskih plaščih naše proizvodnje. Prav zaradi zanimivega pristopa in priporočila oddelka za odnose z javnostjo pri marketingu, smo se odločili, da ga v celoti objavimo.

Industriji gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov Sava Kranj – tozd TAP.

Vodstvu in celotnemu kolektivu Save želim ob tej priložnosti predstaviti rezultate opazovanja vašega izdelka. Gre za radialne plašče dimenzije 145 x 13 SR D 727 tube type, ki sem jih uporabljal na vozilu Renault 4 export, izdelanem v letu 1974.

Moj namen je, da izrazim priznanje celotnemu kolektivu za odlično izdelane avtomobilske plašče omenjenih dimenzij in pohvalim izredno obnašanje in zanesljivo vožnjo z njimi, kar je brezdvoma dokaz vašega velikega dosežka pri tehnološkem procesu dela.

Vzporedno z uporabo »katrce« sem redno opazoval tudi obnašanje plaščev na različnih cestah, kakor to navajam tudi v prilogi. Povem naj še, da sem z omenjenimi avtomobilskimi plašči vaše izdelave prihranil približno 6.000,00 dinarjev, če primerjam s pogostimi zamenjavami avtomobilskih plaščev na avtomobilih zastava 101, lada in še z nekaterimi vozili, s katerimi vozijo moji prijatelji.

Glede na to, da sem občasni dopisnik vojaškega časopisa Borac, bom poizkusil napisati serijo člankov o vaših proizvodih in o načinu pravilne uporabe ter kontrole avtomobilskih plaščev na vozilih v prometu.

Posebej moram poudariti, da se točno držim vaših navodil o uporabi in oskrbovanju avtoplaščev kot tudi merjenja na točno označenih mestih.

PREGLED UPORABE AVTOMOBILSKIH PLAŠČEV PROIZVODNJA SAVA KRANJ

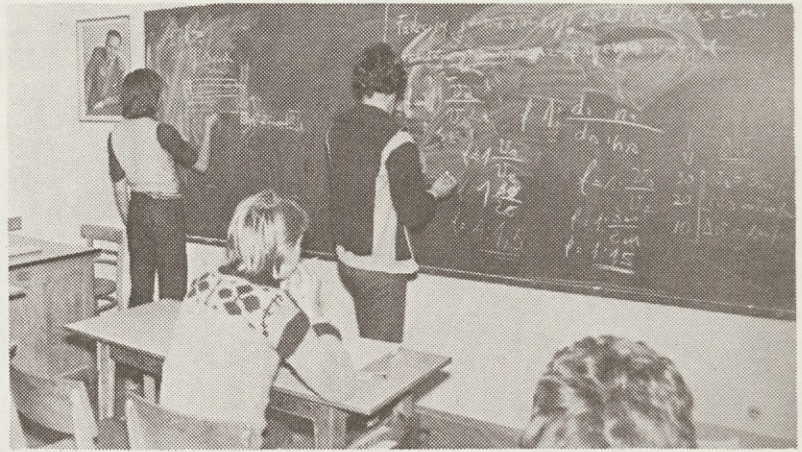
Zap. št.	Relacija poti v obe smeri	Dolžina v km			Skupaj km
		po asfaltu	po tla-kovani	po makadamu	
1	Sarajevo–Kladanj Beograd–Batajnica	23.100	2.300	2.700	28.100
2	Sarajevo–Makarska Herceg Novi	3.160	–	40	3.200
3	Sarajevo–Mostar Budva	4.630	–	70	4.700
4	Sarajevo–Korčula	2.480	20	900	3.400
5	Sarajevo–Tarčin	1.100	–	500	1.600
6	Sarajevo–Kalinovik	1.040	–	160	1.200
7	Sarajevo–Bgd–Kraljevo– Vr. banja	1.400	30	270	1.700
8	Sarajevo–Travnik Vlašič	640	–	160	800
9	Sarajevo–D. Vakuf	2.070	–	30	2.100
10	Sarajevo–Jajce	1.680	–	20	1.700
11	Sarajevo–B. Luka	3.760	10	130	3.900
12	Sarajevo–Tuzla	2.400	20	180	2.600
13	Sarajevo–Županja Osijek	2.330	30	40	2.400
14	Sarajevo–Bijeljina	870	10	20	900
15	Sarajevo–Zenica Doboj–Derвента	3.020	20	60	3.100
16	Sarajevo–Goražde	900	40	460	1.400
17	Sarajevo–Višegrad	410	10	280	700
18	Sarajevo–Trebević Jahorina	2.410	10	380	2.800
19	Gradska vožnja	13.090	80	130	13.300
Skupno prevoženo km		70.490	3.580	6.530	79.600
v procentih:		87,4 %	4,5 %	8,1 %	100 %

Opomba:

Vožnje v zimskem času je bilo približno 26 % ali 21.000 km in 60 km vožnje s snežnimi verigami.

Z omenjenimi plašči nameravam voziti vse do dovoljene meje 1,6 mm globine profila. O vseh nadaljnjih podatkih vas bom obvestil, seveda če vas ti podatki zanimajo.

Na koncu vam želim veliko uspehov pri delu in vas tovariško pozdravljam
Živan M. Stanković

Pomoč mladim pri odločanju o izbiri poklica mora biti pravočasna. V ta namen imajo na kranjskem zavodu za zaposlovanje dobro organizirano strokovno službo

O POKLICNEM USMERJANJU

Verjetno ni potrebno posebej poudarjati, da je poklicno usmerjanje proces, ki traja praktično vso dobo človekovega življenja. Ali vsaj vso dobo človekovega delovnega življenja. Predvsem življenja v tistem času, ko se človek pripravlja na poklic. Mogoče smo včasih sploh zmotno mislili, da je poklicno usmerjanje samo priprava na poklic. Da v času, ko hodi človek v osnovno šolo razmišlja o tem, kaj da bo postal. Ko pa se v neko poklicno šolo vključi, pa da je proces poklicnega usmerjanja zaključen.

Danes vemo, da je poklicno usmerjanje mnogo širša zadeva. Verjamemo, da se začne že zelo zgodaj, še pred osnovno šolo, da nas spremlja skozi osnovno šolanje, do vključitve v poklicno šolo, do vključitve v poklicno delo in skozi vso delovno dobo.

Pred vstopom v osnovno šolo opravljajo vlogo poklicnega usmerjanja hote ali nehoti starši; v času osnovnega šolanja starši in učitelji in vsi ostali vzgojitelji; v času pridobivanja poklica v poklicnih šolah učitelji teoretičnega in praktičnega pouka; kasneje pa, ko se v delo že vključimo, pa nas predvsem delovno okolje še kar naprej poklicno izobražuje in usmerja. Mnogokrat se ponovno odločimo za nadaljnje poklicno izobraževanje. Pridobimo nov poklic ali novo delo, ki nas bolj veseli, kot dosedanje. Ali samo stalno izpopolnjujemo znanje iz svojega poklica, kar nas vede v vedno večje navdušenje za naš lastni poklic.

Skratka: poklicno usmerjanje je res proces, ki pomaga vsakemu posamezniku, da uresniči samega sebe: iz otroške dobe, preko splošnega šolanja, skozi poklicno šolanje in izpopolnjevanje ob delu in za delo.

Habjan-Križaj Antonija
Skupnost za zaposlovanje

VESTI

Kolektiv industrije gumijevih izdelkov TIGAR iz Pirota je do konca septembra izvozil za 125 milijonov dinarjev blaga, kar je za 60 odstotkov več kot lani v istem obdobju. Med največjimi kupci izdelkov industrije TIGAR so Turčija, Iran, ZDA in ZR Nemčija.

(Poslovni dnevnik, 7. 10. 1977)

V industrijsko transportni coni Dolsko bo Polikem zgradil tovarno za proizvodnjo dimetilmetaftalata – DMT surovine za izdelavo poliestrskih vlaken z zmogljivostjo 55.000 ton letno. Projekt bo s sredstvi širšega kroga organizacij združenega dela ter s pomočjo zahodnonemške firme Dynamit-Nobel realiziral Polikem. Zahodnonemški partner bo poleg finančnih sredstev prispeval tudi licence in tehnično znanje. Po današnjih cenah bo projekt veljal

okrog 1.265.070.000 dinarjev (všteta je tudi 20 % rezerva za nepredvidena in dodatna sredstva). (Gospodarski vestnik, 27. 10. 1977, str. 10)

Kemično-gumarska industrija MILOJE ZAKIČ iz Kruševca bo v rekonstrukcijo svojih obratov za proizvodnjo gumijevih zmesi vložila 92 milijonov dinarjev. Vsa dela bodo končali v 18 mesecih.

(Privredni pregled, 18. 10. 1977, str. 3)

28 MILIJONOV PRIHRANKA

Pristojni so bili seznanjeni s kvaliteto izdelkov v mesecu septembru. Kvaliteta izdelkov je nad normativom in izkazuje približno 28 milijonov oz. + 0,46 % prihranka na kvaliteti izdelkov za ves TTI.

(Iz zapisnika seje strokovnega sveta tozdov TTI, 7. 10. 1977)

PRIPRAVE NA KONFERENCO ZK SAVA

KOMUNISTI O DRUŽBENOPOLITIČNIH, SAMOUPRAVNIH IN DRUŽBENOEKONOMSKIH RAZMERAH

V tej številki zaključujemo serijo prispevkov o pripravah na konferenco ZK Sava po osnovnih organizacijah ZK. Tokrat smo uvrstili tri poročila osnovnih organizacij. Prva je ocena sekretarja o družbenoekonomskih in družbenopolitičnih razmerah v osnovni organizaciji ZK Umetno usnje in poročilo o delu osnovne organizacije ZK Umetno usnje. Odločili smo se, da objavimo tudi poročilo osnovne organizacije ZK Vrhnika, ki kljub skromnemu številu članov dela in je njihovo delovanje čutiti v vseh družbenopolitičnih organizacijah in samouprav. organih. Tretje poročilo o delu pa poroča o delu osnovne organizacije ZK Polizdelki in prinaša njihovo družbenopolitično oceno.

OCENA SEKRETARJA O DRUŽBENOEKONOMSKIH IN DRUŽBENOPOLITIČNIH RAZMERAH V UMETNEM USNJU

Ko razpravljamo o širokem področju družbenopolitičnih in družbenoekonomskih razmer v našem tozdu in v naši osnovni organizaciji, mislim, da moram reči kakšno besedo več o tisti problematiki, s katero smo bili najbolj neposredno povezani in o kateri je bilo na sejah in na družbenopolitičnih ravneh največ govorenja.

Glavna točka pregleda stanja in življenjske pomembnosti tozda so bili vsekakor ekonomski odnosi, oziroma poslovni rezultati našega tozda. Že na mnogih sejah je bila podana podrobna problematika, ki je zajemala posamezne parametre finančnih rezultatov in neposredne aktivnosti. V tem trenutku nas najbolj zanima ocena uspešnosti angažiranja članov ZK pri reševanju neposredne problematike. Očitna je angažiranost in aktivnost predvsem tistih članov ZK, ki so na direktno izpostavljenih delovnih mestih in tistih, ki so vključeni v delo družbenopolitičnih in samoupravnih organov. Pri tem mislim na njihovo dejansko aktivno vlogo pri vzpodbujanju in doseganju začrtanih ciljev. Nekaj manj aktivnosti, ali točneje, manj operativnosti, pa je čutiti tam, kjer je to bilo prepuščeno svobodni presoji v danem trenutku. Doseči moramo, da izoblikujemo lik komunista, ki se v svojem okolju počuti komunista in tako tudi deluje. Smatram, da je to proces, ki se ga je treba zavedati in ga usmerjati. Ravno zaradi tega lahko govorimo o kadrovski politiki znotraj našega tozda in osnovne organizacije ZK. Skrbeti moramo, da so vsi člani ZK aktivno vključeni v delo, bodisi na družbenopolitičnem področju ali na področju samoupravljanja. Mislim, da bi bilo dobro, da se kot ena od točk programa dela ali akcijskega programa osnovne organizacije ZK za naslednje obdobje predlaga takšna, ki bo določala nujnost, da imajo vsi člani osnovne organizacije svoje delovno-aktivno obvezo in zadolžitev do osnovne organizacije. Že v kadrovskih pripravah organov in delegacije osnovne organizacije ZK Umetno usnje smo pazili na to, pri nadaljnjem kadrovanju je treba poskrbeti še zato (komisije, neposredne zadolžitve, delegacije).

Del delovnega programa osnovne organizacije ZK je zajemal tudi sodelovanje med družbenopolitičnimi organizacijami. Tovrstna aktivnost se je izkazovala predvsem v delu političnega aktiva, ki se je redno sestajal. Problematika je bila ali kadrovske ali akcijske narave, usmerjena pa je bila redno v usklajevanje akcij. Pri tem smo pazili, da aktiv ne postane telo, ki bi nase prevzel kompetence odločanja. Posebno dobro sodelovanje je bilo z mladinsko organizacijo. Na njeno pobudo je bilo kandidiranih nekaj možnih kandidatov za sprejem v ZK. Skupaj smo organizirali tudi svečano sejo v počastitev Titovih jubilejev in dneva mladosti.

V idejnem izobraževanju smo naredili korak naprej, saj so se člani osnovne organizacije v preteklem obdobju udeležili petih predavanj v organizaciji komisije pri svetu ZK. Izvedeni sta bili tudi dve izobraževalni akciji v okviru tekočega dela naše osnovne organizacije. Še vedno so želje po kvalitetnem in učinkovitem izobraževanju malo predaled od uresničitve. Zastavili smo si vsebinsko zelo bogat program, ki pa je bil predviden v obliki pravih predavanj (s pripravljenimi razpravljalci). Mislim, da je potrebno v bodoče teme omejiti ali jih razdeliti v časovno krajše in jih v takšni obliki vključiti v redne seje osnovnih organizacij ZK.

Mislim, da velja ugotovitev, da je bilo delo osnovne organizacije kvalitetno, saj se je sekretariat trudil, da bi izpolnil naloge, ki so bile postavljene predenj. Osnovna organizacija je bila redno obveščena o aktualnih dogodkih, informiranje je bilo tekoče, priprava in rezultati sej (konferenca, svet) je bila stalna oblika dela.

Res je, da se oblike dela osnovne organizacije ZK lahko dvignejo še na višjo raven. V imenu sedanega sekretarja želim novoizvoljenim članom, da si prizadevajo za dvig ravni in obljubljam, da bomo pri odstranjanju pomanjkljivosti aktivno sodelovali. Janez Trobec

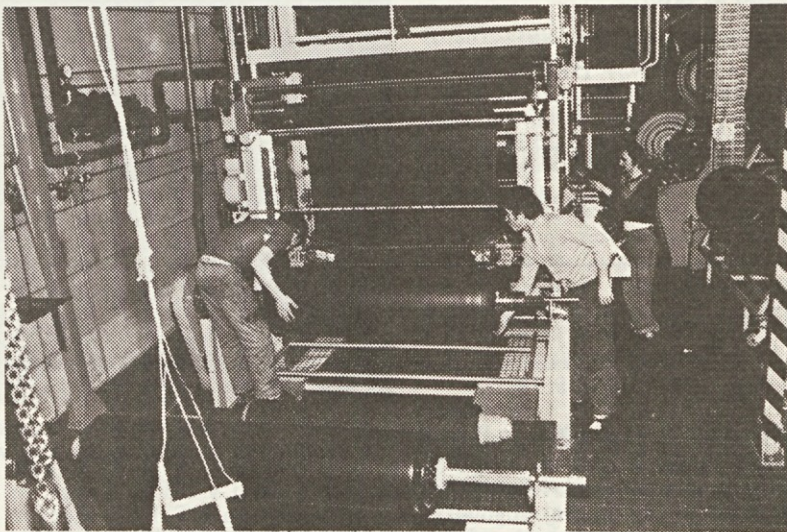
POROČILO O DELU OSNOVNE ORGANIZACIJE ZK UMETNO USNJE

Osnovna organizacija se je v preteklem obdobju sestala na sedemnajstih rednih sejah, na eni izredni, skupaj z izvršnim odborom in predsedstvom ZSM našega tozda ter na eni svečani seji. Udeležba je bila 80 %, neopravičenih izostankov je 8 %, opravičenih pa je bilo 12 % (to so bili predvsem člani, ki so delali v popoldanski izmeni ali pa imeli dopust).

Število članov se je gibalo od 25 do 30. Štirje člani so bili na novo sprejeti, en je odšel v drugo osnovno organizacijo, izključitev ni bilo.

Zaradi velikih težav v tozdu je bil postavljen akcijski program služb in vodstva proizvodnje v Umetnem usnju. To je bila osnovna naloga, ki smo ji posvetili največ pozornosti in nenehno spremljali rezultate dela.

Moram reči, da je program več kot 5 % realiziran, kar nam kaže tudi poslovni uspeh v osmih mesecih letošnjega leta. Menim, da bo morala biti osnovna organizacija še dalje stalno prisotna in na tem področju še nadalje krepiti medsebojne odnose, odnose s službami in sektorji ter s soudeleženci vseh akcij. Po drugi strani pa mora sleherni komunista s svojim delom in z odgovornostjo do dela, ustvariti čim boljše osebne delovne rezultate, ki naj bodo vzgled ostalim.

Pri vsakem posamezniku moramo spodbujati ustvarjalno družbeno delovanje, so menili v osnovni organizaciji ZK Umetno usnje in tudi v drugih osnovnih organizacijah ZK

Za idejnopolitično usposabljanje in marksistično izobraževanje znotraj osnovne organizacije ugotavljamo, da ni bilo narejeno vse tisto, kar smo si zadali s planom. Mogoče je bil plan tudi malo preširok, tako da nismo mogli vsega izpeljati. Menim, da je potrebno program nadaljevati in ga tudi izpolniti. Udeležba naših članov na predavanjih, ki jih je pripravila komisija za idejno-politično delo, ni bila ravno zadovoljiva; komaj 50 % (moramo upoštevati, da je neopravičenih izostankov bolj malo — popoldansko delo smo šteli kot opravičeni izostanek).

Za naslednje obdobje bomo znova izdelali programe dela in programe izobraževanja članov osnovne organizacije, v katerem bodo zajete še nove naloge; nekatere naloge pa se prenesejo v program kot stalne.

Martin Krašovec

POROČILO OSNOVNE ORGANIZACIJE ZK ROČNA KONFEKCIJA VRHNIKA

Osnovna organizacija ZK obrata III Vrhnika je štela do letošnjega polletja 8 članov. V tem času je en član ZK zapustil delovno organizacijo, en član se je invalidsko upokojil in to sekretar osnovne organizacije Jože Leskovec, njegovo delo sem prevzela jaz kot namestnik sekretarja.

Naša osnovna organizacija ZK šteje sedaj samo 6 članov. V tem času nismo mogli pridobiti nobenega novega člana, ker so zaposlene predvsem ženske.

Člani ZK so zastopani v delavskem svetu delovne organizacije, v delavskem svetu tozda, v sindikatu in delegaciji zbora združenega dela.

Od pretekle konference smo imeli 5 rednih sestankov osnovne organizacije, trikrat pa se je sestel sekretariat. Dva sestanka smo imeli skupno z osnovno organizacijo sindikata, kjer smo evidentirali nove kandidate za zbor združenega dela, SIS, člane delavskega sveta tozda, delavsko kontrolo, sindikalni odbor in za člana krajevne skupnosti. Udeležba na sestankih osnovnih organizacij je bila vedno popolna, neopravičenih izostankov ni bilo. V naši osnovni organizaciji nismo izključili nobenega člana ZK, tudi kaznovan ni bil nihče.

Na sestankih smo obravnavali operativne plane, delovanje članov ZK v delavskem samoupravljanju. Obravnavali smo delegatska

Nadaljevanje na 6. strani

SODELOVANJE Z DISLOCIRANIMI TOZDI

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

V številki 20 – 21 smo objavili prvi del informacije o sodelovanju z dislociranimi tozdi oziroma informacijo o uresničevanju sklepov integracije.

Pozornemu bralcu ne bo ušla ugotovitev, da so strokovni sektorji Save veliko naredili na področju poenotenja poslovanja in zelo tesnega sodelovanja, medtem ko v nekaterih dislociranih tozdih marsikdaj ni takšne zavzetosti, da bi bila prizadevanja obojestranska in uspehi boljši. Pri tem seveda ne gre za kakršnokoli kratenje samostojnosti ali centralizacijo, temveč za enotno, usklajeno delovanje na vseh lokacijah. Ker pa so poročila o sodelovanju namenjena le pregledu dela strokovnih sektorjev na lokaciji Kranj, žal iz njih ni razvidna celovitejša problematika. O tem pa bomo skušali pripraviti informacijo kdaj drugič.

ODDELEK ZA
ZAVAROVANJE DELOVNE
ORGANIZACIJE

KTM Ljubljana

- predavanje o požarni varnosti,
- izdelava obrambnega načrta,

– izdelava mobilizacijskega načrta

Totra Ljubljana

– pregled obrambnega načrta

Industrija gume Ruma

– pregled požarne varnosti po požaru.

Dejavnost Izobraževalnega centra

Dejavnost Izobraževalnega centra za dislocirane skupnosti tozdov v času od 1. 1. do 30. 9. 1977

Kemična tovarna Moste-Protector

Dejavnost Izobraževalnega centra se je razvijala v obliki solidarne pomoči pri izvajanju izobraževalnih akcij v KTM. Vsaka dejavnost je bila poprej dogovorjena med vodstvom KTM ali odgovornimi delavci iz kadrovske službe ter delavci Izobraževalnega centra.

Najbolj značilne dejavnosti, ki so bile skupaj izvedene, so:

23. 2. 1977	uvajalni seminar v KTM	12 udeležencev
14. 4. 1977	uvajalni seminar v KTM	12 udeležencev
10. 6. 1977	uvajalni seminar v KTM	11 udeležencev
14. do 17. 2. 77	seminar za izmenske delovodje organiziran v Kranju	6 udeležencev iz KTM
14. do 17. 3. 77	seminar za izmenske delovodje organiziran v Kranju	2 udeležencev iz KTM
28. 2. do 3. 3. 1977	seminar za izmenske delovodje organiziran v Kranju	4 udeležencev iz KTM
16. 5. do 1. 6. 1977	seminar iz varstva pri delu za delavce v KTM	130 udeležencev
9. do 11. 3. 1977	seminar za člane organov upravljanja v Kranju	12 udeležencev

V šolskem letu 1976/77 je 1 delavec iz tozda Protektiranje zaključil poklicno gumarsko šolo za zaposlene.

Isti delavec nadaljuje v šolskem letu 1977/78 šolanje na delovodski gumarski šoli.

V februarju letos so se trije delavci iz KTM vpisali v poklicno gumarsko šolo za zaposlene in jo redno obiskujejo.

V avgustu je bil tov. Andrej Blaško, vodja kadrovske službe, nekajkrat informativno v Izobraževalnem centru in kadrovske službi, kar je bilo v programu njegovega poskusnega dela.

Delavci Izobraževalnega centra so občasno sodelovali v KTM še: – pri sestavljanju programov poskusnega dela in usposabljanja nekaterih vodstvenih delavcev,

– pri nekaterih preizkusih znanja ob zaključku poskusnega dela, – pri preverjanju gradiva in vprašalnikov v srbohrvatskem jeziku,

– pri ocenjevanju izpolnjenih vprašalnikov, – pri uvajanju evidenc o izobraževanju, izdajanju potrdil o preizkusih znanja,

– pri uvajanju napotnic za usposabljanje in poskusno delo, – pri vključevanju predavateljev iz

- oddelka za tehnično in zdravstveno varstvo,
- oddelka za industrijska razmerja,
- oddelka za zavarovanje delovne organizacije,
- obratne ambulante.

Problematika

Dokajšnja ovira pri medsebojnem sodelovanju so bile omejene zmogljivosti Izobraževalnega centra in spremembe v kadrovske službi

KTM. Za tak kolektiv bi moral poseben strokovni delavec odgovarjati za izobraževanje, ker bi moral redno izvajati naslednje naloge:

- zbirati potrebe po izobraževanju in sestavljati letne in srednjeročne načrte,
- sestavljati programe izobraževanja,
- organizirati izobraževalne dejavnosti in spremljati realizacijo,
- uvesti evidenco in dokumentacijo izobraževanja in obveznosti,
- sodelovati z zunanjimi izobraževalnimi ustanovami.

Ovira je tudi nizka izobrazbena struktura kadrov v proizvodnji, zato je treba:

- organizirati dislocirani oddelek Izobraževalnega centra, šole za gumarske delavce (ozki profil) oddelek za odrasle v KTM, ki ga predlaga vodstvo kadrovske službe v KTM in vodstvo Protektorja.

Predlagamo, da se čimprej predvidi organizatorja izobraževanja.

TOTRA

V času od 1. januarja do 30. septembra letos je tekla medsebojna dejavnost na področju izobraževanja po poprejšnjih dogovorih med vodjem kadrovske službe, delavcem odgovornim za izobraževanje v Totri in delavci Izobraževalnega centra. Skupno so bile izvedene naslednje dejavnosti:

16. in 17. 5. 1977 seminar iz varstva organiziran v Totri za tozd Pozamenterijo,

23. in 24. 5. 1977 ter 30. in 31. 5. 1977 prav tako seminar iz varstva za tozd Pozamenterijo

7. 7. 1977 je od 100 udeležencev 95 uspešno opravilo preizkus znanja.

15. in 16. 8. 1977 je bila tov. Jeza Irena, ki je zadolžena za izobraževanje v Totri, na uvajalnem seminarju v Izobraževalnem centru v Kranju.

24. 8. 1977 je bilo posvetovanje v Totri pri vodji kadrovske službe za organizacijo seminarjev iz varstva pri delu, stažiranja in kadrov v proizvodnji.

9. do 11. 3. 1977 je bil seminar za člane organov upravljanja – organiziran v Kranju. Udeležilo se ga je 14 članov Totre.

Med letom je bila socialna delavka, ki je zadolžena tudi za izobraževanje nekajkrat na posvetovanju v Izobraževalnem centru.

Poleg navedenega so delavci Izobraževalnega centra pomagali Totri še:

– pri sestavljanju nekaterih programov za uvajanje nove delovne sile,

– pri uvajanju izobraževalne dokumentacije kot so napotnice, potrdila ipd.

Problematika

Ponekod v Totri je še nizka izobrazbena raven, ker precej delavcev nima dokončane osemletke. Večina teh tudi ne kaže interesa, da bi si pridobili osnovno izobrazbo.

Treba bi bilo pričeti intenzivno akcijo, da bi čimveč delavcev, predvsem mlajših, zaključilo osemletko.

Tudi uvajanje novih in prerazporejenih delavcev je premalo sistematično in ni programirano. Zato je potrebno:

– organizirati sistematično uvajanje in usposabljanje novih in prerazporejenih delavcev na osnovi programov,

– dosledno izvajati preizkuse znanja v rokih določenih s programom, s poudarkom na varstvu pri delu,

– do konca leta je treba izvesti seminar iz varstva pri delu za vse tiste delavce, ki niso bili vključeni v spomladanskem roku, to so delavci iz tozda Plastika,

– ker dobe novi delavci premalo informacij o delovni organizaciji, se morajo periodično organizirati krajši uvajalni seminarji, ki naj zajemajo varstvo pri delu, delitev dohodka, upravljanje v delovni organizaciji, socialno in zdravstveno varstvo, pravice in obveznosti delavca po zakonu o združenem delu,

– nadalje je treba odgovornemu delavcu za izobraževanje omogočiti, da čimbolje spozna organizacijo izobraževanja v podobnih delovnih organizacijah in preko funkcionalnega izobraževanja.

VULKAN NIŠ

Sodelovanje je bilo omejeno na šolsko prakso. Tako je bilo v juniju letos 20 učencev gumarske šole iz Niša 14 dni na proizvodni praksi v naši delovni organizaciji pod vodstvom naših inštruktorjev in učiteljev praktičnega pouka.

Zaradi lokacijskih oddaljenosti in drugih pogojev je bilo sodelovanje na področju izobraževanja oteženo.

Povzetki

Medsebojno sodelovanje pri reševanju problemov izobraževanja je bilo med KTM, Totro in Savo dokaj uspešno. Vsekakor pa se delavci Izobraževalnega centra zaradi omejenih zmogljivosti niso mogli še bolj vključevati. Ruma letos ni izrazila konkretnih želja glede uslug Izobraževalnega centra, za Vulkan pa je bila organizirana že omenjena proizvodna praksa.

Obe delovni organizaciji, t.j. Totra in KTM, pa sta za plan izobraževanja v letu 1978 že postavili konkretne zahteve za skupno sodelovanje.

(Nadaljevanje na 11. strani)

Delavci na zborih

KAJ VSE NAS ZANIMA IN PRAV JE TAKO!

O bodoči organiziranosti je bilo že veliko napisanega, veliko je bilo razprav na sindikalnih skupinah oz. zborih delavcev. Na vseh javnih razpravah so imeli delavci veliko predlogov in pripomb, ki bodo prispevale h končni obliki teksta samoupravnih sporazumov.

Organizacijske akcije se iztekajo, pred nami so še odločitve. O vseh predloženih predlogih samoupravnih sporazumov in o organiziranosti Save bomo odločali z referendumom v teh dneh.

Pri vsem tem pa je zanimivo, da samoupravljanje v Savi živi in je prisotno na vseh ravneh. Vseh predlogov, vprašanj in pripomb je veliko, skoraj na vsakem zboru je bilo postavljenih nekaj vprašanj, skoraj vsaka skupina je imela pripombo ali dopolnilni predlog. Na vsa zastavljena vprašanja so delavci dobili tudi odgovore in prav je tako. Zaradi zanimivosti in v želji, da sleherni od vas dobi vpogled v našo aktivnost, smo izbrali nekatera zanimiva vprašanja in odgovore, med njimi je tudi nekaj predlogov.

Zbor delavcev Prevleke

Zbor delavcev predlaga, da strokovne službe ponovno proučijo predlagani predlog za odcepitve oddelka Plastične mase od Prevlek. Osnovna proizvodnja v tem oddelku so valji in kolesa iz vulkolana in savanola, kar predstavlja dopolnilno proizvodnemu programu in potrebam tržišča iz področja Prevlek. Vedno več je tudi želja in potreb po plastificiranju posod, kar ponovno predstavlja dopolnilno k ebonitnim prevlekam.

Odgovor: Oddelek Izdelave plastičnih mas se organizacijsko opredeli v istem obsegu v delovno enoto Prevleke v tozdu Gume-notehnični izdelki.

Sindikalna skupina TTI – Strokovne službe

72. člen samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji pod točko 32 »grožnje, žalitve ali obrekovanja sodelavcev ali predpostavljenih, s čimer se ovira normalno delo« bi se moral glasiti: »grožnje, žalitve ali obrekovanja sodelavcev, s čimer se ovira normalno delo.«

V formulirani točki razumemo, da predpostavljeni lahko žali tudi podrejene.

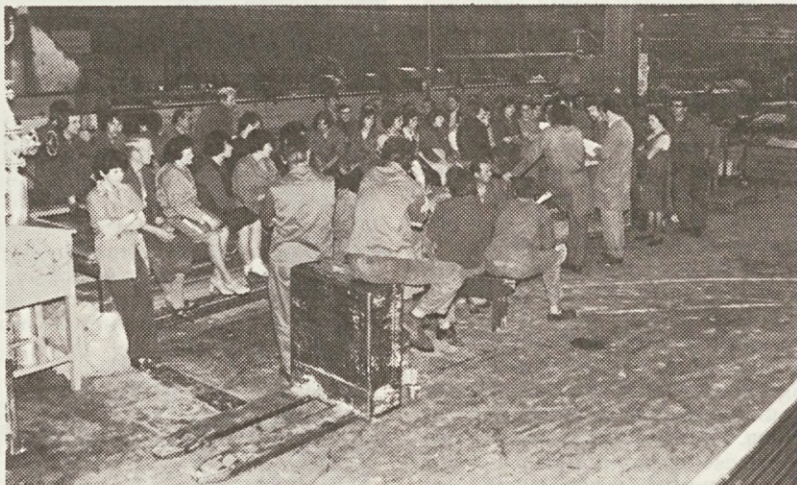
Odgovor: 32. točka 72. člena se spremeni v smislu pripombe.

Sindikalna skupina Marketing sektorja

Želeli bi pojasniti o organizacijski obliki koordinacije poslovnih funkcij, ki je predvidena na ravni sozda.

Na ravni sozda razen skupne prodajne funkcije in interne banke ni združenih funkcij. Sodelovanje na strokovnem področju

med posameznimi proizvodnimi delovnimi organizacijami, članicami sozda, je zato urejeno preko koordinacije strokovnih funkcij. Koordinatorji analizirajo potrebe posameznih delovnih organizacij po strokovni pomoči in koordinirajo naloge v tisto delovno organizacijo, ki je najbolj usposobljena, da opravi strokovno storitev. Potrebe po strokovni pomoči morajo delovne organizacije plani-

Čeprav so bili dnevni redi sestankov zborov delavcev izredno obširni, so razpravljavci postavljali poglobljena vprašanja in dali utemeljene predloge

rati tako, da jih strokovne službe, ki bodo storitve izvajale, lahko vključijo v svoje plane dela. Podrobneje bo delo koordinacije opredeljeno z organizacijskim predpisom.

Sindikalna skupina skupnosti tozdov KTM

Cilji združevanja so preveč splošno opredeljeni in povzeti po splošnih določilih osnov združevanja dela in sredstev, ki jih predvideva zakon o združenem delu. Mislimo, da bi morali biti cilji združevanja konkretnije opredeljeni in to tako, da bi bili v interesu vseh članic sozda. Ugotavljamo tudi, da predvidena dejavnost sozda ni vsklajena s cilji združevanja, ki bi morali biti širše zasnovani kot v členu 4. Poleg tega se v ta kontekst ne vklaplajo alineje člena 10, kjer se govori o organizaciji sozda. Menimo, da bi morale biti konkretno navedene zadeve, ki jih članice opravljajo skupno na ravni sozda.

Odgovor

Ni popolnoma jasno, kaj išče predlagatelj pod točko. Domnevamo pa, da ne najde v sporazumu vseh ciljev, ki naj bi bili po njegovem mnenju osnova pri združevanju v sozda. Pripominjamo, da so osnovni cilji v sozdu že definirani v samoupravnem sporazumu o temeljih srednjeročnega razvoja, širša formulacija ciljev v sporazumu o združevanju v sozda pa omogoča možnost elastičnega prilagajanja bodočega sozda glede na konkretne probleme.

Delni zbor Skladišče gotovih izdelkov, obrat II, vprašuje:

»Ali bodo v Sava Commercu vse delovne organizacije finančno izenačene glede na osebni dohodek?«

Odgovor

Osebni dohodek delavcev v delovni organizaciji Sava Commerce bodo temeljili na enotnih os-

Postavljamo vprašanje prenosa osnovnih sredstev, s katerimi razpolaga skladišče, saj vemo, da je le-ta v lasti TAP s soudeležbo Semperita. Delitev sredstev med TAP in delovno organizacijo Sava Commerce pa ni predvidena. Sprašujemo se tudi, ali je možno upravljanje s sredstvi v neki delovni organizaciji, če so le-ta last druge delovne organizacije.

Odgovor

Osnovna in obratna sredstva v skladiščih proizvodnih tozdov so v upravljanju tozdov (člen 40 samoupravnega sporazuma o medsebojnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev), skladiščno službo pa kot storitev izvaja delovna organizacija Sava Commerce, za kar izstavlja ustrezne obremenitve proizvodnim tozdom.

Sindikalna skupina Finančno računovodski sektor

Pri formiranju in organizacijskih predpisih prodajne organizacije, bi bilo potrebno upoštevati predpise o blagovnem prometu, ki določajo:

– vsak tozd lahko opravlja dejavnost ene vrste, se pravi, da bi bilo potrebno organizirati delovno organizacijo Sava Commerce v dva tozda:

- tozda za prodajo na veliko in
- tozda za prodajo na malo.

Odgovor

Zaradi določil te pogodbe, funkcije prodaje ni možno izvzeti iz organizacijske strukture tozda TAP. Zaradi tega vzroka so odnosi med delovno organizacijo Sava Commerce in prodajno službo TAP urejeni s posebnim samoupravnim sporazumom, kjer je natančneje opredeljeno dogovarjanje o skupnem poslovanju obeh prodajnih funkcij z izhodiščem, da se zagotovi usklajen nastop sozda na domačem in tujih trgih.

KOMU BO ODZVONILO?

Pri nas so že nekoliko pozabljeni razgovori o možnosti nakupa naših izdelkov s popustom. Predlog, da bi Savčani lahko kupili »svoje« avtoplašče po tovarniški ceni, se enostavno ni prebil skozi gozd mnenj za in proti. Niti v širšo javno razpravo ni šel. Morda je bolje tako, ker bi sedaj morali tak sklep preklicati.

1. januarja 1978. leta bodo v praksi začela veljati določila zakona o združenem delu ter zakona o prometu blaga. Ta določila (poenostavljeno) pravijo: Organizacijam združenega dela je posebej prepovedano dajati svoje izdelke delavcem brezplačno, po nižjih cenah ali pa odobriti popust pri nakupu teh izdelkov.

Ali bo to določilo veljalo tudi za ugodnosti železničarjev (režijske karte, enkrat na leto brezplačen prevoz za člane družine), poštarjev (50 % popusta pri telefonskih stroških), letalskih prevoznikov (letovanje na Havajih za 3000 din) še ni povsem gotovo, možnost za to pa je velika.

Določila zakona izhajajo namreč iz tega, da so delavci podjetij, ki jim dajejo takšne in tolikšne ugodnosti, v boljšem položaju od delavcev, ki teh možnosti nimajo. In prvih je žal zelo veliko: tekstilne tovarne, premo-govniki, cementarne in že prej navedene JŽ, PTT...

Po Nedeljnih novostih

PRIPRAVE NA KONFERENCO ZK SAVA

(Nadaljevanje s 3. strani)

vprašanja in ugotovili, da ni povezave delegacij z ZK in delegati. Istočasno smo ugotovili, da so sami delegati premalo seznanjeni s pravicami odločanja, tudi zainteresiranost je premajhna.

Na sestankih smo obravnavali osnutek zakona o združenem delu, istočasno smo imeli nalogo razlagati osnutek zakona na zborih delavcev. Naloge akcijskega programa smo uresničili s tem, da smo dvignili produktivnost za 40 % in to z izboljšavo dela in delovni disciplino.

Na sestankih smo ugotavljali, da se idejnopolitično premalo usposabljam. To se je izkazalo pri anonimnih testih o marksizmu in zgodovinskem razvoju komunistične partije.

Na občinskem komiteju smo imeli razgovor med predstavniki Save in občine Vrhnika. Obravnavali smo srednjeročni program obrata, zaključne račune, perspektivni razvoj obrata in uresničevanje zakona o združenem delu.

OCENA DRUŽBENOPOLITIČNIH IN SAMOUPRAVNIH DRUŽBENOEKONOMSKIH RAZMER

Člani osnovne organizacije ZK Ročna konfekcija Vrhnika so zastopani v sindikatu, samoupravnih organih in delegacijah.

Na področju družbene samozaščite smo delovali tako, da smo postavili ograjo okrog našega obrata in formirali člane narodne zaščite.

Z javnimi občili so delavci našega obrata seznanjeni s konceptom splošnega ljudskega odpora.

Obrat III Vrhnika bo s 1. 1. 1978 samostojen tozd.

Med tozdi in skupnimi službami obstoja svobodna menjava dela (vsa strokovna dela, razvoj, obračuni, planiranje, nabava itd.) vendar jo bo potrebno še bolj stimulirati z nagrajevanjem. Delavci so vključeni v stabilizacijske programe za boljše produktivnost, za boljše kvaliteto in za boljše izkoriščanje delovnega časa. Krivda za slabši ekonomski rezultat tozda Ročna konfekcija III so previsoke cene materiala, previsoki splošni stroški, zamrznjene prodajne cene in zaostali tehnološki postopki.

Planiranje in razvojno politiko uresničujemo slabo. Plani so postavljeni previsoko. Delovna in tehnološka disciplina je dobra.

Anka Kos

POROČILO O DELU OSNOVNE ORGANIZACIJE ZK POLIZDELKI IN DRUŽBENOPOLITIČNA OCENA ZA ČAS OD 1. 1. 1976 DO 22. 9. 1977

Osnovna organizacija Polizdelki trenutno šteje 20 članov. Na novo sprejet je bil en član, dva kandidata pa bomo sprejeli, ko bosta opravila seminar. Dva člana sta odšla v drugo osnovno organizacijo ZK, dva pa sta zapustila našo delovno organizacijo. Iz druge osnovne organizacije ZK so prišli trije člani. Trije člani osnovne organizacije so bili kaznovani s tovariško kritiko, eden pa z opominom.

Poprečna udeležba na sestankih je bila 76 %, kar je zadovoljivo glede na delo in nujno odsotnost nekaterih članov v neposredni proizvodnji.

Za idejnopolitično usposabljanje in marksistično izobraževanje smo imeli študijski sestanek, ustanovili pa smo tudi majhno knjižnico, čeprav je literatura še bolj skromna.

Večkrat smo obravnavali tudi materiale višjih organov o usmeritvi ter mestu delovanja komunistov.

Pogosto smo obravnavali tudi vlogo članov ZK v svoji okolici.

Družbenopolitična aktivnost v osnovni organizaciji ZK Polizdelki avtopnevmatike je v večini zadovoljiva. Prispevala je k oživitvi dela sindikata, ki je takorekoč zaspal. Narpavili smo spremembe v izvršnem odboru tako, da sedaj deluje aktivnejše na vseh področjih.

Tudi maldinska organizacija živahno dela in to ravno po zaslugi mladih članov ZK, ki jih je precej. Naredili so večje število prostovoljnih delovnih akcij, za katere so dobili tudi priznanje.

Delo samoupravnih organov je povprečno, potrebna pa je bila večja povezanost znotraj tozda in pa tudi v sami delovni organizaciji. To velja tudi za ves delegatski sistem. Morala bi biti večja povezanost med delegati in bazo.

Delavci v večji meri odločajo o vseh družbenih dejavnostih, vendar pa težko sledijo vsem dogajanjem. Pripravljena gradiva so v nekaterih primerih preobširna in pa nerazumljiva za širši krog sodelavcev. Dogaaja se celo, da instruktorji na sestankih ne morejo vsega dovolj jasno posredovati in se tudi sami pritožujejo nad nekvalitetnim posredovanjem na instruktajskih sestankih. Gradiva morajo biti v bodoče bolj razumljiva in kratka, tako da bodo lahko delavci tvorno razpravljali in se odločali na sestankih. Tudi člani osnovne organizacije ZK v večji meri ne morejo vplivati na boljše obveščenost, kajti na tak način izgubljam veliko časa, ki je predviden za proizvodnjo.

Nujna je večja angažiranost članov ZK, mladine in sindikata v času realizacije zakona o združenem delu.

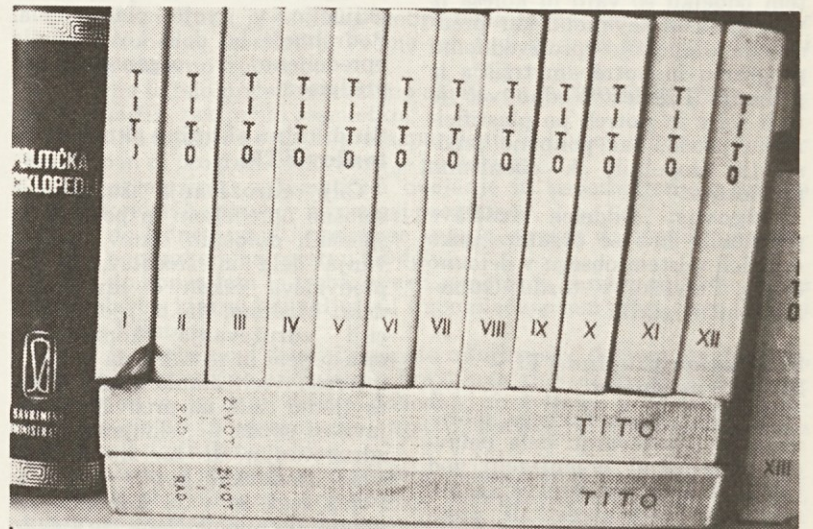
Detajl iz nove valjarne

Za boljše gospodarjenje in poslovanje v osnovni organizaciji Polizdelki avtopnevmatike smo izdelali akcijski program, ki ga uresničujemo na vseh področjih in pričakujemo zelo dobre rezultate.

Vseeno pa je nujno opozoriti vse člane osnovne organizacije ZK Polizdelki avtopnevmatike, kakor tudi mladino in sindikat, da se skupaj in enotno zavzemamo za boljše delovno in tehnološko disciplino, kar nam bo prineslo še kakšen prihranek, v bodoče se skupno vključimo v vse tokove dogajanj, kar bo pripomoglo k večji obveščenosti vseh sodelavcev in pa tudi na možnost povečanja članstva v osnovni organizaciji ZK.

Stane Kristan

DRUŽBOSLOVNA IN MARKSISTIČNA LITERATURA

To je le skromen del zbirke družboslovne in marksistične literature v naši strokovni knjižnici

Že nekaj časa imamo v Savi urejeno knjižnico družboslovne in marksistične literature. Vse knjige in brošure so uredili v INDOK — strokovni knjižnici po sistemu univerzalne decimalna klasifikacija in jih zbrali na oddelku Družboslovje in marksistična literatura.

Urejen je tudi register, ki obsega 21 tipkanih strani. Na tem seznamu je danes približno 800 knjig oziroma brošur, ki obsegajo blizu 400 naslovov.

Vsi, ki jih zanimata družboslovje in marksistična literatura, si knjige lahko tudi sposodijo z zadolžnico. Vendar izposojevalce opozarjamo, naj ne uporabljajo prostorov knjižnice za čas dopoldanskega odmora, temveč naj si knjige le sposodijo in jih preberejo doma, da ne bi knjižnica postala prostor, v katerem bi se zbirali in po nepotrebem ovirali delo zaposlenih.

L. Mraz

Naš razgovor

JOŽE ZUPAN

DELOVNA ZADOLŽITEV:
VHODNA KONTROLA NOVIH
STROJNIH REZERVNIH
DELOV

Redni bralec časopisa Sava je gotovo zasledil, da večkrat objavljamo informacije o kontroli kvalitete savskih izdelkov. Te informacije se praviloma nanašajo samo na gumižve oz. kemične izdelke, zato smo bili v uredništvu tem bolj veseli sporočila iz KET, da tudi pri njih uvajajo kontrolo. Ko smo malo natančneje poizvedovali o tej novici, smo prišli do Jožeta Zupana, ki nekako pol leta dela na uvajanju vhodne kontrole strojnih rezervnih delov. Ker sodimo, da bo ta, na novo uvedena dejavnost zanimiva tudi za mnoge gumarje, smo tovariša Zupana povabili v uredništvo na pogovor. Naj zapišem še to, da je Jože Zupan v Savi šest let, pol leta dela v kontroli, prej je bil orodjar. Je absolutno delovodske šole.

– Kaj pomeni vhodna kontrola novih strojnih rezervnih delov?

To je kontrola rezervnih strojnih delov, ki jih naročimo pri zunanjih proizvajalcih.

– Zakaj pa je potrebna kontrola takih delov?

Kontrola je potrebna zato, da se že pred uporabo, pred vstavitvijo rezervnega dela ve, ali je leta ustrezen ali ne.

– Ali to pomeni, da kak rezervni del tudi vrnete proizvajalcu?

Tudi to se zgodi.

Večina Savčanov misli, da je kontrola potrebna in da jo imamo samo v gumarski proizvodnji. Ali je kontrola v KET popolna novost?

Kontrola so pri nas delavci sami zahtevali, ker želijo, da so nagrajeni tudi po kvaliteti (kot gumarji).

– Ali se pri svojem delu, pri kontroliranju opiraš na kakšne standardne predpise?

Na vsak način. Kontrola je možna samo po dokumentaciji.

– Pa to tvoje novo delo zahteva, da poznaš dele in materiale?

Ja, kar precej jih moram poznati. Tudi praksa je potrebna. Delo je precej zahtevno, zato se zavedam, da se bom moral še dosti naučiti in spoznati.

– Kakšno strokovno pomoč rabiš?

V prvi vrsti so mi v pomoč strokovni delavci KET. Po organizacijski plati je za uvedbo kontrole v KET zadolžen tov. Vodičar iz TTI, ker imajo tam kontrolo že vpeljano. Pri tem gre za vpeljavo sistema kontrole, zajemanja podatkov in za način obračunavanja rezultatov kontrole pri delavčevem osebnem dohodku.

– Pa pri delu uporabljáš pripomočke, na primer aparature ipd.?

Zaenkrat kakšnih posebnih aparatov še nimamo. Uporabljam pa mikrometre, posebne libele. Predvideno pa je, da bodo za kontrolo tudi ustrezni pripomočki in sicer v novi mehanični delavnici. Tam bo namreč kontrolo res možno vpeljati od materiala,

Jože Zupan

medfazne izdelave do končnega izdelka.

– V KET delavci vedo, da se uvaja kontrola. Kako pa gledajo na to?

Zaenkrat osebno nimam zaradi tega nobenih problemov. Gotovo pa je, da bodo delavci gledali na kontrolo tudi po našem pristopu do nje. Sodelavci pa vedo, da bodo nagrajevani tudi po kvaliteti svojega dela.

– Kateri razlogi pa so pravzaprav privedli do uvedbe kontrole v KET. Samo nagrajevanje najbrže ne?

Samo nagrajevanje prav gotovo ne. Bolj gre za to, da bi bila kvaliteta dela zares dobra.

– Ali hočeš opisati konkreten primer kontrolne operacije pri vas? Pri dvovaljčniku počni valj. Kakšna je zdaj naloga kontrolorja?

Moja naloga je pregled ključnih točk. Če valj oz. dvovaljčnik demontirajo, je treba pri montaži kontrolirati zračnost med zobniki, pravilno nastavitve med zobniki in reduktorjem. V prihodnje bodo prekontrolirani tudi vsi novi valji (zdaj jih imamo še na zalogi). Seveda ima pri vsem tem delu svoje naloge tudi konstruktor.

– Torej je delo konstruktorja, tvoje delo, vhodna kontrola za vse rezervne dele, medfazna kontrola in kontrola pri montaži rezervnih delov?

Da, poleg tega je treba pregledati pravilno delovanje mazalne

ga sistema, dobro pritrjenost parnih priključkov itd.

– Kakšno možnost pa ima delavec bodisi v proizvodnji ali v vzdrževanju, da sporoči kontroli primer napake, ki bi lahko povzročila okvaro stroja ali naprave? Ali bi prisluhnil takemu sporočilu?

Vsekakor. Moram povedati, da pri delu zelo pazim, da je na primer remont zares dobro opravljen, da ni pri delu nobenih površnosti.

– Ker se sedaj zaradi narave dela več »giblješ« po Savi, bi lahko povedal svoje mnenje o tem, kako pri nas pazimo na stroje in naprave?

Žal imamo pri nas premalo možnosti, časa in delavcev, da bi stroje zares tekoče, preventivno pregledovali. Stroja se lotimo šele tedaj, ko nekaj počni ko se pokvari. Vse stroje bi bilo namreč treba po določenem času pregledati, morebitne izrabljene dele zamenjati ali pa stroj generalno popraviti. Taka kontrola bi morala biti v tozdih.

– Ali je pri nas veliko okvar strojev?

Večjih okvar niti ni, je pa precej manjših.

– Ali si bil kje na uvajanju za sedanje delo?

Bil sem na tridnevnem seminarju v Mariboru. Tam smo z optično merilnimi aparati delali meritve.

– Ali pri nas ni šole za študij kontrole?

Za šolo ne vem, če je, vem pa, da je več seminarjev, kjer slušatelji spoznajo področje kontrole.

– Meniš, da bo pozitiven odnos do vaše kontrole tudi v proizvodnji?

Po dosedanjih izkušnjah lahko rečem, da bo. Za dobre delavce bo to koristno, za slabe delavce pa je delo brez kontrole seveda »privlačnejše«.

– Kako bo kontrola vplivala na delavčev zaslužek?

Delavec je pri nagradi za kvaliteto dela udeležen s 50 %, 25 % gre skupini, 25 % pa vsemu tozdu. Tako bodo torej delavci najprej vplivali samo na svoj dohodek in tudi na dohodek skupine ter tozda, to pomeni drug na drugega. Logično je, mar ne, da bo vsakdo v skupini, v tozdu, zainteresiran za dobro delo in skupen uspeh. Pri tem pa bo gotovo tudi več medsebojne pomoči.

– Ali lahko sklepam, da so bili doslej delavci v KET nagrajevani brez materialne spodbude. S tem mislim, da je večina delavcev dobrih, vestnih, prizadevnih – slabši pa so se skrivali za njimi.

Seveda, doslej so imeli delavci občutek, da jim je mojster »krojil« osebni dohodek. V sistemu kontrole pa bo vsakdo lahko natančno vedel, zakaj dobi toliko denarja – več ali manj.

– Kako pa se počutiš na novem delovnem mestu oziroma, če zapišem po novem, pri povsem drugačnem opravilu, kot si ga imel doslej?

Mislím, da se odnosi niso v ničemer spremenili. S sodelavci se dobro razumemo. Moram reči, da se celo dobro počutim, saj me marsikdo vpraša za nasvet, za mnenje ali pomoč. Tega si želim tudi v prihodnje. Moj namen ni biti »policaj«, ampak zares delovni tovariš vsem, ki se bodo za to sami zavzemali.

Tako. Razgovor je tekkel še naprej, toda mislim, da smo vam vsaj v splošnem predstavili delavca in delovno področje, ki je za nas nekaj novega.

Tovarišu Zupanu želim kar najbolj uspešno delo.

Jošt

KAKO V SR SLOVENIJI?

KOLIČINSKA
PROIZVODNJA, ZALOGE
SUROVIN IN KONČNIH
IZDELKOV TER CENE

Po podatkih republiškega zavoda SRS za statistiko izkazuje količinska proizvodnja industrije in rudarstva SRS v letošnjem prvem polletju v primerjavi z istim obdobjem lani 110,5 indekso rast. Najmočnejši dvig je pri blagu za široko potrošnjo (112,3) ter reprodukcijskem materialu (110,5), manjši dvig pa izkazujejo sredstva za delo (indeks 104,9).

Proizvodnja baznih kemičnih izdelkov je bila v polletju za 1,2 točke nad lanskoletno ravniyo, vse prejšnje mesece pa je bila znatno izpod (za 10–15 %). Znotraj te skupine je izredno nizka realizacija baznih kemikalij (indeks januarja 88,5, februarja 76, marca 94,4, aprila 87,3, maja 86,–). Zaradi novih kapacitet v Rušah, deloma pa tudi zaradi sezonske proizvodnje v pomladanskih mesecih je bila proizvodnja kemikalij za kmetijstvo v polletju za 67 odstotkov višja kot v polletju preteklega leta. Ta proizvod-

nja pa po obsegu ni tolikšna, da bi lahko bistveno vplivala na poprečne te panoge. V proizvodnjo baznih kemičnih izdelkov sodi tudi proizvodnja vlaken in plastičnih mas. Ta proizvodnja kaže ob polletju 13 odstotni dvig svoje proizvodnje.

Proizvodnja predelovalne kemične industrije kaže v vseh mesecih močan dvig, tako da je polletno poprečje za 16,6 točk nad lanskoletnim prvim polletjem. Znotraj podskupin je polletni indeks 77/76 takle: proizvodnja zdravil 105,3, proizvodnja barv in lakov 125,7, proizvodnja mila in kozmetike 140,1, proizvodnja plastičnih mas 122,1, ter proizvodnja drugih kemičnih izdelkov 116,3. Predelava kavčuka beleži indeks 111,3.

Na splošno velja ocena, da se v letošnjem letu odvija industrijska proizvodnja izredno dinamično. Taka ugotovitev velja tudi za predelovalno kemično in gumarsko industrijo. Povpraševanje po blagu in reprodukcijskem materialu je v letošnjem letu tako, da večina proizvodov ni dolgo na zalogi.

PROČ Z LAKIRANJEM!

V Borovu je bila 2. in 3. novembra zvezna proslava ob 30-letnici izhajanja glasil organizacij združenega dela

V Borovu je bila 2. in 3. novembra zvezna proslava ob 30-letnici izhajanja glasil organizacij združenega dela.

Tovarniški tisk slavi 30-letnico svojega izhajanja v jubilejnem letu, ko praznujemo 40-letnico Titovega prihoda na čelo naše partije in njegov visok življenjski jubilej.

Osrednja proslava ob 30-letnici izhajanja glasil organizacij združenega dela je bila v Borovu, kjer izhaja naš najstarejši tovarniški časnik. Slovesnosti so trajale dva dni. Prvi dan so predstavniki glasil organizacij združenega dela iz cele Jugoslavije v pogovoru za okroglo mizo izmenjali izkušnje, zvečer pa je bila v Domu kulture v Borovu otvoritev razstave glasil organizacij združenega dela. Naslednji dan je bila slovesna seja, na kateri sta predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Mika Špiljak in predsednik Zveze novinarjev Jugoslavije Milutin Milenković podelila priznanja uredništvom glasil, ki izhajajo najdlje. Pokrovitelj slovesnosti in slavnostni govornik je bil tovariš Mika Špiljak.

Dvoma ne more več biti, glasila organizacij združenega dela so sestavni del informativnega sistema pri nas in, če še kdo dvomi v to, je preozko in tehnokratsko zazrt zgolj v probleme znotraj svoje organizacije združenega dela. Zakon o združenem delu je

nedvoumen, svobodna menjava dela je ena temeljnih in neodtujljivih pravic delavcev, ki svobodno združujejo svoje delo in v dogovoru z drugimi delavci svobodno razporejajo sredstva, ki jih mi vsi ustvarjamo za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb.

To je osrednja misel, ki smo jo na zvezni proslavi ob 30-letnici izhajanja glasil v organizacijah združenega dela slišali na vsakem koraku in ob vsaki priložnosti: na okrogli mizi o vprašanjih obveščanja v združenem delu, v govoru Božidarja Markotiča, glavnega in odgovornega urednika glasila kombinata Borovo, ko je odpiral priložnostno razstavo glasil, v govoru Djura Stevanovića, predsednika zveznega odbora za pripravo proslave ob 30-letnici glasil organizacij združenega dela v Jugoslaviji in nagovoru pokrovitelja proslave, predsednika Zveze sindikatov Jugoslavije Mike Špiljka. Ne gre za pomanjšana zvezna in republiška glasila, gre za nov in tipičen zorni kot, ki naj ga ob obravnavanju splošnih in samo za konkretno organizacijo združenega dela pomembnih vprašanj, uporabijo glasila organizacij združenega dela.

V Jugoslaviji izhaja približno 1500 glasil organizacij združenega dela. Vsako številko natisnemo v nakladi 3,5 milijonov izvodov, od tega v Sloveniji kar tretjino! Gre za sedmo silo, ki ne vzbuja samo

začudenja in občudovanja, ampak nas vse, posebej pa sindikate, predvsem družbenopolitično zavezuje.

Glasila organizacij združenega dela so v naši republiki najbolj razširjena. Razstavnici panoji, ki jih je organizator namenil posamezni republiki, so bili za glasila iz Slovenije kar pretesni, saj so iz naše republike glasila predstavili predvsem z naslovnimi stranmi, na panojih nekaterih drugih predstavnikov pa je še zijala belina. Organizatorji obveščanja, uredniki in novinarji glasil organizacij združenega dela so pri nas tudi organizacijsko in politično najtesneje povezani. Združeni so v 12 regionalnih aktivov, katerih vloga in pomen dnevno naraščata! Med organizatorji obveščanja, uredniki in novinarji glasil v organizacijah združenega dela iz naše republike je tudi ob proslavi 30-letnice tovarniškega tiska v Borovu najbolj prišla do izraza želja in potreba po čvrstejši medsebojni povezanosti ter izmenjavi izkušenj — predlog za organiziran obisk proslave v Borovu je prišel iz vrst tovarniških novinarjev. Proslave v Borovu se je poleg delegacije, ki so jih poslale tudi druge republike, udeležilo na svojo pobudo (in v organizaciji komisije RS ZSS za obveščanje in politično propagando ter sekcije tovarniških novinarjev pri Društvu novinarjev Slovenije) še 35 organizatorjev obveščanja, urednikov in novinarjev glasil organizacij združenega dela.

Razstava glasil organizacij združenega dela v Domu kulture v Borovu je bila izjemna. 1500 glasil je število, ki tudi nazorno ponazorjeno na panojih presega našo predstavo — šlo je za veliko avlo, do zadnjega kotička napolnjeno s panoji, na katerih so bile pritrjene naslovnice 1500 glasil!

Organizator proslave Božidar Markotič je v otvoritvenem govoru zato med drugim dejal: »Tovarniški tisk Jugoslavije, kakor so se na začetku imenovala ta glasila, je avtentičen dokument časa.

Vse do zdaj je ta tisk častno upravljal svojo družbenopolitično funkcijo. Bil je eden od mejnikov poti, pomembnega obdobja naše države, v katerem smo gradili najnaprednejšo družbeno ureditev v zgodovini človeštva — samoupravno socialistično družbo. Tovarniška glasila so sredstvo povezovalja delavskega razreda. To je tudi najpomembnejša družbenopolitična naloga teh glasil. Obveščanje je pomemben dejavnik boja za samoupravljanje, glasila v organizacijah združenega dela pa pomembno sredstvo obveščanja.«

Osrednji del proslave ob 30-letnici izhajanja glasil organizacij združenega dela je bila skupna seja, ki so se je udeležili predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij in na kateri sta pokrovitelj proslave, predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Mika Špiljak, ter predsednik Zveze novinarjev Jugoslavije Milutin Milenković podelila priznanja uredništvom glasil, ki v posameznih republikah in pokrajinah izhajajo najdlje. V Sloveniji je to priznanje dobil jeseniški »Železar«, ki s prekinitvijo med vojno izhaja že od leta 1937. Na slovesnosti, ki so jo delavci kombinata Borovo Djurno pripravili, sta govorila Djuro Stevanović, predsednik zveznega odbora za pripravo proslave ob 30-letnici izhajanja glasil organizacij združenega dela, in pokrovitelj proslave, predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Mika Špiljak. Njuna govora objavljamo v povzetkih.

S slovesnosti, ki je lepo uspela — vsi udeleženci, tudi 35 organizatorjev obveščanja, urednikov in novinarjev glasil organizacij združenega dela iz Slovenije so jo ocenili kot koristno in spodbudno za podobna srečanja tudi v prihodnje — so poslali pozdravno pismo predsedniku republike, ki je v Borovo poslal svojo sliko z lastnoročnim posvetilom: »Bralcem tovarniškega tiska Jugoslavije, Josip Broz Tito, 2. XI. 1977.«

Iz pozdravnega govora Mika Špiljka

TOVARNIŠKA GLASILA MORAJO BITI V PRVIH VRSTAH BOJA ZA SAMOUPRAVLJANJE

Temeljne, delovne in sestavljene organizacije združenega dela so postale v sistemu naše socialistične samoupravne demokracije tista središča, v katerih ne sprejemamo samo sklepov, pomembnih zgolj za delavce v združenem delu, temveč se v njih izvaja politika, ki je bila še do včeraj pri nas, v svetu pa praviloma, v pristojnosti drugih ali v najboljšem primeru države in ne delavcev samih.

Takšen položaj samoupravljalcev zahteva drugačno, še bolj razvito obveščanje od tistega, ki ga imamo danes. Tovarniški tisk mora spremljati pospešeni samoupravni proces in obveščati delavce o vsem, kar je pomembno za njihovo življenje in delo ter jim tako pomagati, da bodo odgovorno sodelovali pri sprejemanju samoupravnih ali političnih odločitev.

Tovarniška glasila in tudi vsa druga sredstva obveščanja morajo, opirajoč se na najnaprednejše subjektivne sile v kolektivu, biti skupaj z delavci v prvih vrstah boja za nadaljnji razvoj samoupravljanja.

(Nadaljevanje na 11. strani)

Svet ZSM Sava Kranj je organiziral 12. in 13. novembra 1977 na Jezerskem mladinski seminar, ki so se ga udeležili člani predsedstva mladine, predstavniki mladine iz osnovnih organizacij ter predsedniki komisij in referenti v svetu mladine.

Namen seminarja je bil pregled dosedanjega dela in nadaljnja usmeritev mladinskega delovanja. V svoj program seminarja so vključili tudi pregled gospodarske situacije v Savi in delovanje sindikata ter ZK v delovni organizaciji in njihov pomen.

O uredništvu zakona o združenem delu je spregovoril di-

rezultatov. Poleg tega so nam končno dovolili vrniti cene pnevmatike na raven izpred 1. 8. 1975, ko so bile te znižane v poprečju za 9 %, ne glede na to, da so takoj po tem znižanju in skozi celo leto 1976 znatno naraščale cene, zlasti uvoznega reprodukcijskega materiala. Pokazali so se tudi finančni uspehi, ki smo jih realizirali v preteklem obdobju – investicije v TAP, saj obsega danes avtopnevmatika že 50 % izdelave avtomobilskih plaščev z jeklenim kordom. Dosegli pa smo tudi visoko kvaliteto izdelkov in dosegli raven svetovnih proizvajalcev.

Ugotovili smo, da je bilo sodelovanje boljše kot v preteklosti, vendar menim, da bi bilo lahko še boljše, kar pa je dolgotrajen proces.

Napovedi za naslednje leto so takšne, da ne bomo mogli poslovati boljše kot letos. Prepričan pa sem, da konjunktura ne bo tako močna kot to leto, pa tudi proizvodnja ne bo delala z velikim zagonom, tu so težave z nabavo surovin v tujini in z rastjo materialnih stroškov. Če bo vse potekalo tako, kot bi moralo, nam ni treba biti v skrbeh za prihodnje leto, je zaključil svoj govor Filip Majcen. Mladince je seveda zanimalo še marsikaj in glavni direktor Save je z veseljem odgovarjal na zastavljena vprašanja. Mladincem je na koncu zaželel uspešno delo v mladinski organizaciji in pohvalil takšno obliko dela in izobraževanja.

S tem je bil dopoldanski del mladinskega seminarja končan, v popoldanskem delu pa so mladi poročali o dosedanjem delu. Iz teh poročil smo zvedeli, kako so mladi delali v preteklem obdobju. Mladina je prirejela športna sre-

nik Edo Gruden. Iz poročila je bilo razbrati, da se člani sveta zelo neredno udeležujejo sestankov, zato tudi delo sveta ne poteka tako, kot bi moralo.

V razpravi, ki je sledila, smo slišali vsakršne izgovore, ker delo ne poteka, kot je bilo predvideno. Posebno pa je zaskrbljujoče, da mladi ne znajo pritegniti mladincev k delu. Ni jim jasno, kako se vodijo sestanki, slišati pa je bilo, da jim njihovi vodje ne priskočijo na pomoč pri reševanju težav.

Predsednik sindikata Mile Milivojevič je spregovoril o vplivu delavcev na družbena dogajanja, nadalje o delovanju sindikalnih skupin, o bližnjih volitvah v samoupravne organe, o izpeljavi referenduma, o aktivnosti delegatov v SIS, o razporejanju sredstev za družbeno reprodukcijo, o strukturi zastopanosti v samoupravnih organih in o družbeni prehrani.

Franc Vidmar, sekretar ZK v Savi, je razpravljal o problemih socialne varnosti mladih in o akcijski usmerjenosti ZK. Spregovoril pa je tudi o vlogi in razvijanju aktivnosti mladega komuni-

**KVALITETNA
VSEBINA**

Na seminarju so mladi kritično ocenili dosedanje delo ZSM Sava

rektor SIS Boris Pavšlar. Pojasnil je pomen nove organizacije delovne organizacije, orisal je osnovne značilnosti zakona, ki novo organizacijo predpisuje. Na kratko je opisal tudi potek reorganizacije podjetja od leta 1972 in opozoril na posamezne slabosti le-te. Posebej se je zadržal pri poslovanju delovne organizacije v bodoče. V razpravi, ki je sledila, so se udeleženci zanimali za dohodkovne odnose. Tov. Pavšlar je povedal, da bo dohodkovne odnose urejal Samoupravni sporazum o ugotavljanju in delitvi dohodka ter delitvi osebnih dohodkov in poudaril, da bodo merila za višino osebnih dohodkov, bolj kot kdajkoli prej, rezultati dela.

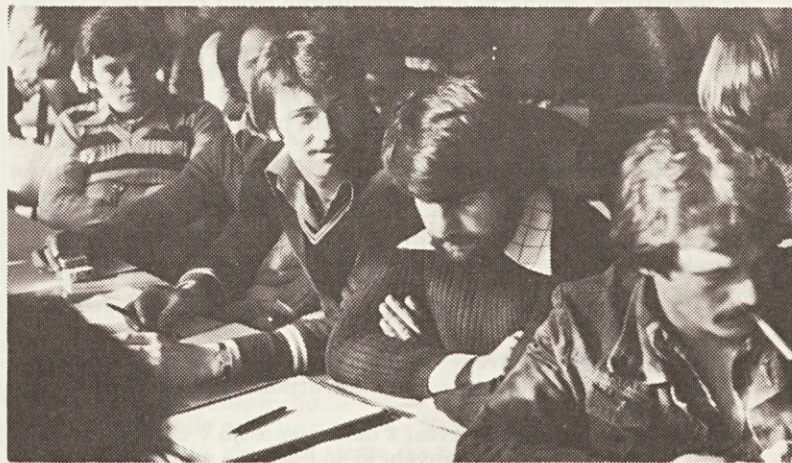
Trenutni gospodarski položaj v Savi je opisal glavni direktor Save tov. Filip Majcen. Ker je govor zelo zanimiv, ga objavljamo v celoti.

»Poslovanje Save v letošnjem letu je mnogo boljše kakor lansko leto. Na takšen uspeh so vplivali objektivni in subjektivni vzroki. Objektivni vzroki za boljše razmere so v oživljanju celotnega gospodarstva ter s tem v naraščanju povpraševanja, zlasti po proizvodih gumarske industrije, kar je omogočilo maksimalni obseg proizvodnje oziroma maksimalno izkoriščanje zmogljivosti. V Savi Kranj smo v letošnjem devetmesečju prodali večjo količino izdelkov kot pa smo jih proizvedli. Poleg tega se v poslovnih rezultatih letošnjega leta ne kažejo zakonske spremembe (prehod na ugotavljanje celotnega dohodka s faktorno plačano realizacijo), kar je v preteklem letu v nekaterih tozidih vplivalo, da so izkazovali doseganje poslovnih

MLADINSKEGA SEMINARJA

Subjektivni pogoji, ki so vplivali na boljše poslovanje so dvig produktivnosti, visoka kvaliteta izdelkov in nova tehnologija. Po devetih mesecih poslovanja smo dosegli za 12,2 % višjo proizvodnjo in ustvarili 5 milijard ostanka dohodka, zato mislim, da bomo gospodarski načrt v celoti izpolnili in celo preseglji. Glede na situacijo, v kateri se gospodarstvo nahaja, moramo biti z doseženim zadovoljni. Večina gumarskih podjetij na Zahodu je zadnja leta poslovala z izgubo ali pa na meji rentabilnosti, predvsem zaradi cen surovin. Kljub dobremu poslovanju imamo tudi mi težave, predvsem z nabavo dragih uvoznih surovin, z materialnimi stroški, ki hitreje rastejo kot cene proizvodov, pa tudi življenjski stroški naraščajo hitreje kot produktivnost. Smo v stalni nevarnosti zaradi morebitnega zastanka proizvodnje, za katerega bi bil vzrok devizni priliv, saj dobimo devize od našega čistega izvoza, rezultati pa govore, da uvažamo dvakrat več surovin, kot pa izvozimo izdelkov. Ta problem rešujemo trenutno s starimi zalogami surovin, težje pa bo v začetku leta, ko se bodo skladišča izpraznila.

Na političnem aktivu vseh delovnih organizacij, ki spadajo v okvir Save v Rumi, smo pregledali rezultate medsebojnega sodelovanja v poslovanju in samoupravljanju delovne organizacije.

Veliko število udeležencev mladinskega seminarja na Jezerskem je izraz zanimanja mladih za aktualne probleme Save

čanja, izvedli so delovne akcije, sodelovala je pri organizaciji javc-703nih tribun, proslav, prireditvev, tesno je sodelovala z družbenopolitičnimi organizacijami in uspešno delovala v samoupravnih telesih v tovarni in izven nje. Aktivno so sodelovali v razpravah o samoupravnih aktih, svoje predstavnike so imeli v teritorialnih enotah in mladinskih delovnih brigadah, priredili pa so tudi nekaj izletov in obiskali nekatere kulturne spomenike.

Če smo z vsebino dela lahko zadovoljni, pa ne moremo biti zadovoljni z nekaterimi osnovnimi organizacijami, ki svojih poročil niso podale, ker niso delovale. Izgovor so bile kadrovske težave, kar ne bi smelo biti vzrok, da ne bi prav nič delali. Prav tako so mladinci ugotovili, da ni zadovoljivo delovala komisija za idejnopolitično delo in pa referenci za šport, kulturo in splošni ljudski odpor. Opozoril bi tudi, da klub štipendistov ne deluje tako, kot bi moral, saj se njegovi člani ne udeležujejo sej sveta mladine. Poudariti pa velja, da je dobro delovala komisija za družbeno-ekonomski odnose in referent za informiranje. O delu sveta mladine je poročal dosednji predsed-

sta in zahtevah do njega ter o povezavi ZK z mladino in sindikatom. Poudaril pa je tudi, da bodo pregledali, koliko mladincev, članov ZK, ne deluje v mladinski organizaciji in nato ukrepali, saj je osnovna naloga mladega komunista, da je aktiven mladinec.

Pomembna točka delovnega seminarja je bila tudi kadrovska problematika, saj so mladinci potrdili Braneta Pečjaka za novega predsednika ZSMS Sava Kranj. Zamenjali so nekatere referente, ki niso pokazali pravih rezultatov dela, in izvolili predsednika komisije za idejnopolitično delo. Vse to je bilo potrebno za izboljšanje dela in doseganje pozitivnih rezultatov.

Obravnava programov dela za naslednje leto in razprava o njih sta pokazali, da mladi za prihodnje leto načrtujejo aktivnejše poseganje v življenje mladine.

Na koncu seminarja so mladinci sprejeli zaključke, ki bodo posredovani v naslednji številki tovarniškega glasila.

Za mladinski delovni seminar lahko zapišem, da je uspel. Rezultati seminarja se bodo pokazali v prihodnjem letu. Mladi si želijo, da bi bilo takšnih srečanj in oblik izobraževanja še več. Jože Vratarič

Iznajditeljska dejavnost

SEMINAR V OPATIJI

Sarajevski »Patentinvest« je organiziral v Opatiji 27. in 28. oktobra 1977 seminar z naslednjo vsebino: Upoštevanje zakona o združenem delu pri inovacijski dejavnosti. Seminar je bil v okviru predavanj in manifestacij jugoslovanske razstave izumov, tehničnih izboljšav in novitet Rast Yu 77, ki je bila od 21. do 31. 10. 1977 na Reki.

V programu seminarja sta bili dve temi:

1. Obravnava inovacijske dejavnosti v zakonu o združenem delu (politični, pravni in ekonomski pogled).

Razpravljalec je bil dr. Andrej Frimarman, svetnik Centra za delavsko samoupravljanje v Beogradu.

2. Prispevek k doseganju dohodka tozda in udeležba delavcev pri delitvi dohodka na osnovi inovacijskega dela (ekonomski aspekt vrednotenja dela in rezultatov dela inovatorjev).

Razpravljavec je bil mr. Nurudin Kusturica, strokovni sodelavec Centra za delavsko samoupravljanje v Beogradu.

Poleg navedenih tem je bilo še 6 referatov predstavnikov organizacij združenega dela, ki so jih naslovili: Praktična uporaba določil zakona o združenem delu, ki obravnavajo inovacijsko dejavnost v organizaciji združenega dela. Referate so prispevale naslednje sestavljene organizacije združenega dela:

1. Energoinvest, Sarajevo
2. INA-OKI, Zagreb
3. Iskra, ZP Ljubljana
4. Rudi Čajevec, Banja Luka
5. Soko, Mostar
6. Unioninvest, Sarajevo

Za udeležence seminarja je bil organiziran ogled razstave v Dvorani mladosti Rast Yu 1977.

Predstavniki omenjenih organizacij združenega dela so povedali, kako je pri njih organizirano delo na področju inovacijske dejavnosti. V vseh organizacijah združenega dela se srečujejo s takimi problemi kot pri nas (obseg rednih delovnih dolžnosti, priznavanje višine nagrade oz. posebnega nadomestila).

Zakon o združenem delu poudarja velik pomen iznajditeljske dejavnosti in obvezuje združeno delo, da ustvarja pogoje za hitrejši razvoj te dejavnosti. Poudarja tudi boljše in primernejše materialno spodbudo inovatorjev. Več določil zakona o združenem delu direktno ali indirektno govori o obveznosti razvijanja in spodbujanja iznajditeljske dejavnosti.

Osnovna določila zakona o združenem delu glede ustvarjalnosti so naslednja:

1. Ustvarjalnosti delavcev združenega dela je velikega pomena.

2. Delavcem pripadajo na osnovi ustvarjalnosti v združenem delu posebne pravice.

3. Odnosi, ki nastanejo v zvezi z ustvarjenostjo v združenem delu, se urejajo samoupravno, na osnovah, ki so potrjene z zakonom o združenem delu, v skladu s posebnimi zakonskimi predpisi.

Zakon o združenem delu je samo osnova za urejanje odnosov na področju ustvarjalnosti v združenem delu. Zakon sam ne zadošča v taki meri, da bi izključno z uporabo njegovih določil urejali te odnose in odločali o posameznih pravicah delavcev v zvezi z ustvarjalnostjo pri delu.

Samoupravni splošni akti, s katerimi se v organizacijah združenega dela urejujejo odnosi na področju inovacijske dejavnosti so:

1. Samoupravni sporazum o združevanju v delovno organizacijo,
2. Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke
3. Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji
4. Statut temeljne organizacije
5. Pravilnik o delitvi sredstev za osebne dohodke delavcev delovne organizacije.
6. Pravilnik o inovacijskem delu delavcev temeljne organizacije.
7. Samoupravni sporazum o združevanju v sestavljeno organizacijo združenega dela.

Obravnavali smo tudi vprašanje dohodka tozda in udeležbo delavcev pri delitvi dohodka na osnovi inovacijskega dela, ekonomski vidik vrednotenja dela in rezultatov dela inovatorjev.

Dohodek je osnovni motiv in merilo uspeha gospodarjenja tozda. Predstavlja osnovo in izvor za zadovoljevanje družbenih potreb, osebnih dohodkov in skupnih potreb delavcev, kakor tudi za razširjanje materialne osnove razvoja in rezerve tozda. Inovacijska dejavnost in njen razvoj sta najožje povezana s problematiko formiranja in razporejanja dohodka. Ustvarjalno delo delavcev na različnih področjih delovanja je prispevek k doseganju dohodka le tedaj, če ga v tozdu praktično uporabljajo.

Naj navedem 130. člen Zakona o združenem delu, ki pravi: »Delavec, ki z inovacijo, racionalizacijo ali drugo obliko ustvarjalnosti pri delu z družbenimi sredstvi prispeva k povečanju dohodka tozda, ima pravico do posebnega nadomestila v tem tozdu pod pogoji, ki so določeni v samoupravnem splošnem aktu, v skladu z zakonom.

Iz tega sledijo naslednji zaključki:

– Inovatorsko delo in vse druge oblike ustvarjalnosti se morajo čimprej razjasniti tako vsebinsko kot terminološko.

– Spoznanje, da vsak delavec v delu z družbenimi sredstvi lahko prispeva k povečanju dohodka s tem, da je razvil in uporabil inovacijo v tozdu in ima na osnovi tega zakonsko pravico do nadomestila.

– Vse te navedbe je treba jasno, natančno in čim popolneje obdelati v splošnih samoupravnih aktih tozdvov, ker se samo s takimi akti lahko določi pravica do nadomestila in s tem tudi realizacija konkretnih primerov.

Seminar je imel jugoslovanski značaj. Udeležilo se ga je 137 slušateljev, od tega iz SR Srbije 13, iz SR Hrvatske 45, iz SR Bosne in Hercegovine 57, iz SR Makedonije 3, iz SR Slovenije 18 in 1 iz SR Črne gore. Namenjen je bil širšemu krogu kadrov iz organizacij združenega dela, ki delajo na razvoju inventivne dejavnosti, vodstvenemu kadru, strokovnim sodelavcem, ki delajo na pravnem in ekonomskem urejanju odnosov v organizacijah združenega dela in inovatorjem. Seminar je bil namenjen tudi samoupravnim organom z namenom da bi še uspešneje delali pri izdelavi splošnih in posebnih normativnih aktov v zvezi z uporabo zakona o združenem delu.

Saša

OBČNI ZBOR

Kulturno umetniškega društva Sava

Člani KUD so se 11. 11. 1977 zbrali na občnem zboru v Delavskem domu.

Udeležba predstavnikov vseh družbenopolitičnih organizacij naše delovne organizacije in članov kolektiva je za vse člane KUD velikega pomena, kakor tudi udeležba predstavnikov Zveze kulturnih organizacij občine Kranj, saj je to dokaz, da pri svojem delu ne ostajamo sami, ampak nam pomagajo tudi omenjene organizacije in celoten kolektiv Save, ki vestno in požrtvovalno dodeljuje nemajhna sredstva za našo dejavnost.

Peveci, filmarji, instrumentalisti, tamburaši, folkloristi vseh štirih skupin in kulturni delavci so ob raznih prireditvah in kulturnih akcijah v naši delovni organizaciji, vseh je bilo precej preko sto, so pridno sodelovali in so se v svojih poročilih o delu nehote morali pohvaliti.

Vsekakor je potrebno omeniti skrbne priprave okteta za uspešno 10. obletnico svojega delovanja in 25. obletnico obstoja in neprekinjenega delovanja tamburaškega zbora Bisernica. Obletnici sta prav gotovo dokaz o opravičenosti in pomembnosti obstoja in delovanja. Najlepši dokaz za takšno trditev lahko poiščemo pri vsakem obiskovalcu njihovih prireditev, ki je s takih nastopov odnesel polno srce lepih vtisov in spominov na ta kulturni dogodek.

Tudi ostale sekcije v preteklem letu niso počivale. Delo je pote-

kalo z majhnimi zadržki zaradi objektivnih težav. Omeniti pa je potrebno foto-filmsko sekcijo, ki je končno zaživela in že dosegla nekaj lepih rezultatov.

Iz poročil in diskusije je bilo lahko razumeti, da dejavnost ne stagnira. V nekaterih delovnih KUD ostaja na isti ravni, na določenih področjih pa se hitro dviga, kar nam dokazujejo doseženi uspehi.

Tudi programi, za katere moramo najprej povedati, da so bili zelo skrbno in načrtno narejeni, so vsakomur dokaz, da si tudi v prihodnje želimo vsi člani društva še večjih uspehov pri svojem kulturnem poslanstvu.

V prihodnje bo treba pripraviti več prireditev za člane delovne organizacije Sava in za ostale občane Kranja, saj se zavedamo, da smo dolžni svoje programe najprej predstaviti svojim najbližjim.

Odločitev, da že v spomladanskem času pristopimo k nastopanju po krajevnih skupnostih občine Kranj, je pomemben in zrel sklep članov društva.

Tudi skromna knjižna darila dokazujejo, da so posamezniki v preteklem mandatnem obdobju veliko naredili za naše društvo. Prisrčen aplavz ob sprejemanju skromnih priznanj, je zaključil občni zbor z željo nas vseh, da bi še naprej aktivno delovali v naših kulturnih vrstah in še nadalje skrbeti za kulturne vrednote našega malega, vendar bogatega naroda. Zvone Gantar

Skrb za razvoj kulture v Savi ni le skrb članov KUD, temveč skrb vseh nas. Žal dostikrat nimamo dovolj poslušnosti za kulturno dejavnost. To je bilo opaziti tudi na zadnji skupščini KUD, saj se je razen redkih posameznikov, ni udeležil nobeden neposredni porabnik kulture

TOVARNIŠKA GLASILA MORAJO BITI ...

(Nadaljevanje z 8. strani)

Napredna so samo tista sredstva obveščanja, ki podpirajo razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, ki nasprotujejo vsemu kar takšen razvoj zavira, ki se bojujejo proti nezakonitemu odvzemu delavskih pravic, pa naj si je beseda o samovolji, grupaštvu, klikah, primitivizmu, tehnokratizmu ipd. Usposabljanje tovarniških glasil kot borbenih glasil delavcev po naravi razvoja naše družbe ne more biti uspešno, če bodo ta glasila, kakor tudi druga sredstva obveščanja v združenem delu, ostala obrnjena samo proti sebi – svoji temeljni organizaciji združenega dela, delovni ali sestavljeni organizaciji – in ne proti združenemu delu v celoti in širši družbi.

V prizadevanjih, da bi delavec presejal meje svoje temeljne organizacije, da bi ne bil samo oblikovalec samoupravnih tokov v njej in da bi se vključil v odločitve o celotni družbeni reprodukciji povsod, kjer se sprejemajo sklepi, pomembni za delavski razred, je vloga tovarniškega tiska nenadomestljiva.

Glasila organizacij združenega dela bi morala bolj kot do zdaj spremljati porabo tistega dela dohodka, ki ga delavci v tozdi namenjajo za krajevne in interesne skupnosti, občino, pokrajino in republiko, vse do federacije. V tej smeri si tudi prizadevamo za nekatere spremembe v političnem sistemu, pri tem pa bi se tovarniški tisk moral kar se da neposredno vključiti.

Po mnenju tovariša Špiljaka bi morali tovarniški časopisi bolj kot do zdaj spremljati delo delegatov in delegacij, obveščati delavce o tem, kakšna stališča naj delegati zavzemajo, s kakšnimi težavami se srečujejo, za kakšna stališča glasujejo. Poleg tega bi morala tovarniška glasila vplivati na delegate, da se pri odločanju zavzemajo za (pravi) delavski interes.

V sredstvih obveščanja v organizacijah združenega dela moramo razvijati kritični pogovor, katerega, resnici na ljubo, ni dovolj niti v drugih časnikih niti v ostalih družbenih strukturah. Tovarniška glasila bi morala biti bolj odprta za same delavce, za njihovo ustvarjalno politiko in predloge, ki ne bi rušili ljudi, ampak jasno pokazali na določene negativne pojave in njihove nosilce ter predlagali boljše rešitve. Delavska glasila morajo biti še bolj živeta v delavsko dušo, več delavcev kot do zdaj mora pisati o svojih pogledih. Če bomo šli po tej poti, je menil ob koncu tovariš Špiljak, bodo delavci pripomogli, da bodo njihova glasila odprta za kritiko, ki bo vplivala na graditev novega in odstranjevanje ostankov starega.

(Nadaljevanje s 4. strani)

SODELOVANJE ...

NABAVNI SEKTOR
NEREŠENA VPRAŠANJA SODELOVANJA S PRIDRUŽENIMI
SKUPNOSTMI TOZDOV V ČASU OD LETA 1975 DO LETA 1977

Prvi sporazum o skupni uporabi deviznih pravic v okviru delovne organizacije Sava je bil podpisan leta 1975, ko je bilo prijavljanje uvoznih poslov vezano na dinamiko realizacije izvoza glede na leto 1974 na indeks 120. V letu 1975 je bila dinamika izvoza zelo ugodna, saj smo dosegli indeks 123,6 v primerjavi z letom 1974. Močan delež je imel izvoz Vulkan in Totre na vzhodnoevropsko področje.

V letu 1976 se je spremenil sistem v zunanji trgovini tako, da se prijavljanje uvoza iz konvertibilnega področja veže na efektivni konvertibilni priliv v določenem razmerju do določene višine, ki po odločbi narodne banke pripada vsaki delovni organizaciji. Sava je predložila narodni banki Slovenije skupne podatke o realiziranem deviznem odlivu in prilivu v letu 1974 in v devetih mesecih 1975.

Vsaka skupnost tozdoj je predložila nabavnemu sektorju svoje podatke in na osnovi teh smo vsakemu določili pripadajoči absolutni znesek, koeficient vezave in potreben priliv za uvoz v tej višini. O tem so bile vse skupnosti tozdoj obveščene.

Že v letu 1976 smo ugotovili, da rednih sredstev večini organizacij primanjkuje in je bilo treba poleg prelivanja sredstev med tozdi, nujno dodatno izvažati na konvertibilno področje. Pri tem so bili nekateri bolj uspešni, vendar na račun relativno manjšega ostanka dohodka, ki je nastal zaradi negativnih razlik pri izvoznih cenah nekaterih naših proizvodov.

V letu 1976 je bilo poslovanje s pridruženimi skupnostmi tozdoj neusklajeno, saj so prijajljali uvozne posle brez vednosti nabavnega sektorja, kar je onemogočilo pravočasno načrtovanje porabe deviznih sredstev, zlasti v kritičnih situacijah.

V letu 1977 je bilo sodelovanje s pridruženimi skupnostmi tozdoj bolj usklajeno, saj je bilo večina uvoznih poslov izpeljana preko deviznega oddelka v Kranju. Več bi moral narediti na področju mesečnega načrtovanja, saj od pridruženih skupnosti tozdoj, kljub večkratnim zahtevam, ne dobivamo mesečnih materialnih bilanc. Pri takem pomanjkanju deviznih sredstev kot je letos, je to nujno potrebno. Poraba deviznih sredstev v obdobju od I–IX. 1977 je bila neenakomerna. Skupnost tozdoj Vulkan je bistveno preseгла svoja razpoložljiva sredstva za uvoz in mu jih ni uspelo pokriti s prilivom od izvoza. Glede izvoza sta problematični še Totra in Ruma.

Predlagamo, da se v prihodnjem letu sodelovanje s pridruženimi skupnostmi tozdoj bolj utrdi v tej smeri, da se jih vključi v sistem našega mesečnega planiranja in da nas bolj redno obveščajo o stanju zaloga in porabi materiala.

V Savi postaja športna rekreacija sestavni del življenja. Tako kot mnogo drugih dejavnosti, je tudi smučanje nacionalen slovenski šport našel svoje mesto. Poleg drugih ugodnosti, ki jih daje Sava smučarjem, je v pretekli sezoni organizirala tečaje za odrasle in otroke. Otroci so veseli in razigrani prihajali s smučišč.

O nečem pa se vendarle velja zamisliti. Študija, narejena za Slovenijo v letu 1976, je namreč ugotovila, da je smučanje šport boljše situiranih kategorij prebivalcev. Tej analizi damo v Savi lahko piko na i.

Tečaja se je udeležilo 95 otrok, a med njimi ni niti enega otroka iz seznama socialno ogroženih družin. Letih pa je bilo v letošnjem letu zabeleženih nekaj preko 100.

Razmišljali smo, kako bi približali smučanje otrokom, ki izhajajo iz socialno šibkejših družin, da ne bi še poglobljali socialno diferenciacije. Starši teh otrok tudi ustvarjajo dohodek za športno dejavnost ...

SMUČANJE – POSEBNA PRAVICA ALI MOŽNOST?

V bistvu pa gre za dalekosežnejše cilje, za geslo, ki so ga spoštovali že stari Grki: »Zdrav duh v zdravem telesu«, za to, da bi mladina raje zahajala v naravo, v gore, namesto v lokale, kjer izgublja čas ob kozarcu, cigareti.

Trenutno vidimo rešitev v nabavi smučarske opreme, ki bi jo posojali. (V ta namen je letos Sava že kupila 10 parov smučij) in v morebitnem regresiranju smučarskega udejstvovanja.

Opominjamo in prosimo starše otrok, ki so prerasli smučarsko opremo, naj jo poklonijo naši izposojevalnici (prevzemali bi kvalitetne smučij, palice, čevlje, kombinezone in vetrovke). Konkretnejše akcije bi se lotili preko društva Gumar, radi pa bi jo izvedli pred sejmom smučarske opreme. Optimizem mi daje upanje, da bo akcija uspela, čeprav jih Gorenjci toliko bližimo na račun naše »darežljivosti«, a smo že velikokrat dokazali nasprotno.

Da bi bile naše ugotovitve v korist vaših otrok, pozivamo k sodelovanju vse tiste starše, ki zaradi **materialnih razlogov ne bi mogli otrokom nuditi smučanja**, naj izpolnijo obrazec, ki bo v prihodnjih dneh izšel v Informatorju z geslom »SMUČANJE – PRIVILEGIJ ALI MOŽNOST?« Izpolnjeni obrazec boste vrnili na kadrovski oddelek. S tem otroka seveda še niste prijavi za smučanje, dajete nam le možnost, da se v problematiko poglobimo in storimo, kar je mogoče.

Brez vašega sodelovanja ne bo mogoče ničesar napraviti. Prav je, da se naučimo probleme reševati sami, strokovne službe morajo delati za ljudi, a ne morejo namesto njih.

A. Č.

Uresničevanje sklepov integracije je naloga nas vseh

Priznanje oddelku za informiranje

Informiranje, pravijo, lahko bistveno vpliva na dobro delo delavcev in na dobro samoupravljanje v organizaciji združenega dela.

Če vzamemo, da je delo in samoupravljanje celota vseh odnosov med nami, pomeni, da so v tem zajete tudi številne dejavnosti, pomembne za nemoten in usklajen potek. Pri tem mislijo na družbeno samozaščito, kulturno in športno življenje delavcev, varnost ljudi in imetja ter drugo. Zaradi teh vzrokov namenjajo načrtovanju in pripravi informacij posebno pozornost, tako da v določenem obdobju »pokrijejo« vsa področja življenja in dela delavcev Save — tako znotraj kolektiva, kakor tudi v družbenopolitičnih skupnostih. Tega ne delajo zgolj s splošnimi informacijami, ampak z vsebinskim pristopom, ki odraža duh, globino vsake dejavnosti. Da ne bom nejasen: Če pišejo o družbeni samozaščiti teoretično, potem hkrati pripravljajo tudi informacije, kako se teorija spreminja (ali pa ne) v prakso; če pišejo, da se delovni ljudje povezujejo izven organizacije združenega dela v krajevni skupnosti, potem pripravljajo tudi konkretne zapise iz krajevne skupnosti. Primerov je še več.

Prepričani so, da je to njihova naloga in skušajo (ali jo ali ne, veste najbolje vi) po najboljših močeh tudi izpolniti. Gotovo pa večina bralcev ne ve, da delavci oddelka za informiranje poleg prej povedanega sodelujejo z odbori, sekcijami društvi . . ., tudi na druge načine. Gre za sodelovanje in pomoč, ki je možna zaradi narave njihovega dela (povezanost s tiskarnami, strokovno znanje o informiranju, delovne priprave in pripomočki, širok krog gibanja itd). Skoraj nemogoče bi bilo naštetih številne, pri njih izdelane plakate, letake, brošure, tiskana vabila, napise, parole in tako dalje.

Čeprav včasih ponergajo, pa vendar vedno vsakomur naredijo ali pomagajo. Pri tem se zavedajo, da je to njihova moralna (ne delovna) dolžnost. Z redkimi izjemami tako sodelovanje poteka nadvse uspešno in v vsestransko zadovoljstvo. Res je, da za tako delo ne pričakujejo nikakršne nagrade — zelo pa so veseli še tako majhnega priznanja. Lažno skromni bi bili, če tega ne bi priznali. Zato tudi tale zapis. Na obnem zboru Kulturno umetniškega društva Sava so dobili pohvalo. Priznanja so bili zelo veseli.

UMRL JE LOJZE ČARMAN

čil si se »Prvi jugoslovanski brigadi«, junija 1944, in se v njej bojeval kot borec s protitankovsko puško od Čačka preko cele Sremske fronte do Celja, vse do osvoboditve. Kakšen borec si bil, najlepše dokazuje odlikovanje Medalja za hrabrost, ki ti je bila podeljena.

Ko si se leta 1950 vključil v takrat majhen kolektiv Save, morda nisi mislil, da ti bo postala Sava drugi dom, s katerim si prav tako delil težave in radosti, kolektiv, s katerim si se zлил v celoto. Bil si tudi med ustanovnimi člani Industrijskega gasilskega društva Sava, po svojih močeh si pomagal povsod, kjer je bilo potrebno. Sava je ostala za tebe kolektiv, s katerim si čutil do poslednjega diha.

Več kot tri desetletja dela, najbolj plodna leta človeškega ustvarjanja, od mladostnega poleta do zrelih pogledov na življenje, to je bila doba, kate-re aktivni sopotnik si bil tudi ti, dragi Lojze. Ta doba se je za tebe tako nenadoma, za vedno prekinila.

Le počasi bomo doumeli praznino, ki je nastala za teboj. Že danes pa se zavedamo, kakšno pot si prehodil, kaj si za nas pomenil in kako te bomo pogrešali.

Težko je izraziti to, kar čutimo sedaj ob tvojem odprtem grobu. Z žalostjo v srcu se za vedno poslavljamo od tebe. Le lep, svetel spomin bo ostal za teboj.

Ker se v imenu tvojih sodelavcev in soborcev poslavljam od tebe, tov. Lojze, ne morem najti pravih besed, da bi izrazil našo globoko prizadetost in sočustvovanje ob tej težki izgubi na tvojo družino in za nas. Težko se je sprijazniti z usodo, ki te je tako kruto iztrgala iz naše sredine. Že od otroštva si se trudil, da bi v življenju uspel in uspel si kot oče, ki je svoja sinova znal vzgojiti v koristna člana naše družbe, bil si mož, ki je svoji družini poskušal pripraviti prijeten dom, uspel si kot človek med svojimi delovnimi tovariši, ki smo te cenili, spoštovali in te imeli radi.

Za to, kar si dosegel, je bilo potrebno trdo garati.

Vsi ljubimo in cenimo mladost, ti, Lojze, pa od mladosti nisi imel veliko. Vojna, ki je divjala po naši domovini, je zajela tudi tebe. Vedel si, kje je tvoje mesto in zakaj se moraš in hočeš bojevati. Priklju-

PREJELI SMO . . .

Iz Jastrebarskega se nam je oglasil vojakov Miroslav Lakič, ki v svojem pismu pozdravlja vse svoje sodelavce in naproša, da mu tudi na nov naslov pošljamo naše glasilo. Svoje pismo zaključuje s čestitko Savčanom ob dnevu republike, 29. novembru. Sodelavci in prijatelji pa se mu lahko oglasijo na naslov
Miroslav Lakič
V. P. 2465/35
41420 Jastrebarsko

Iz Tolmina pošilja lepe pozdrave vsem sodelavcem iz TTI — Cevarne vojak
Valentin Balantič
V. P. 1098/10 c
65220 Tolmin

Iz sončnega Titograda, kjer služi vojaški rok, nam pošilja lepe pozdrave
Valentin Česen
V. P. 2939/32
81002 Titograd

Janez Lužan služi vojaški rok v Zadru, od koder vam pošilja pozdrave. Njegov naslov:
V. P. 4954/7
57002 Zadar

Iz Idrije pa se je oglasil naš bivši sodelavec Štefan Šinkovec, ki se zahvaljuje za regres in vse v Savi tovariško pozdravlja.

Pripis uredništva

Vsem, ki ste nam pisali, se zahvaljujemo za pozdrave in vam obljubljam, da vam bomo na poslanske naslove pošiljali naše glasilo. Vsem želimo veliko uspehov in prijetno počutje.

ZAHVALI

Na Planini v ulici Veljka Vlahoviča sem dobila od Save dvosobno stanovanje. Oba otroka in jaz smo po 2 letih dobili lepo stanovanje in se v njem dobro počutimo. Delovni organizaciji Sava in samoupravnim organom, ki skrbijo za socialno varstvo in družbeni standard se za to iskreno zahvaljujem.

Hvaležna
Anica Osterman
iz Stiskanih izdelkov

Ob odhodu v pokoj se najiskrenejše zahvaljujem vsem sodelavcem iz oddelka Kontrola in popravilo avtoplaščev ter ostalim, ki so prispevali za prekrasno spominsko darilo in jim želim kar največ delovnih uspehov.
Vladimir Draksler

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta se iskreno zahvaljujem sodelavcem velo zračnic za izrečena sožalja, cvetje ter zbrano denarno pomoč.
Stanka Majnik

Humoreska

BASEN KAR TAKO . . .

Lev je bil kralj džungle, bil je mogočen in sposoben, zato so ga cenili tudi v drugih stepah. Dober glas seže v deveto vas in tako je naneslo, da so ga v mogočni džungli povabili, da prevzame prestol. V začetku navdušen in počaščen, je že skoraj sprejel mamljivo ponudbo. Skliče svoje podložnike in jim namigne, da bo mogoče zapustil to džunglo in predlaga, da bi bil najbolj primeren namestnik njegov dolgoletni svetovalec. Svetovalec si mane roke. Navdušen začne takoj z novo organizacijo vesoljnega dvora. Njegov prvi ukrep je ukinitve delovnega mesta svetovalca. Dvorjani in podložniki džungle, v katero še ni zašel duh resničnosti, se strinjajo tudi s to odločitvijo. Mlad lev že v mislih posega po žezlu. Toda tu je še kralj džungle, ki se prestolu še ni odrekel. Po dolgem premišljevanju, tuhtanju in računanju pa se je odločil: »Ne, nikamor ne grem! Džungla, v katero me vabijo, je zame prevelik zalogaj. Odgovornost me lahko uniči. Ostal bom.«

In lev je ostal kralj, njegov svetovalec ni bil več svetovalec, ker je to delovno mesto sam ukinitel. Ponudili so mu vodstvo tropa, ki ga je prevzel, nase pa je bil jezen, da je bilo kaj.

Morala: Letaj samo tako visoko, da kljub padcu ostaneš cel.
Frosty

Sava, glasilo delavcev delovne organizacije industrije gumi-jevih, usnjenih in kemičnih izdelkov Sava Kranj. Glasilo izdaja odbor za informiranje, izhaja štirinajstredno, glavni in odgovorni urednik slovenske izdaje Jože Štular, tehnični urednik Lado Mraz, fotografije Ivan Draškič in Janez Jereb. Naslov uredništva: Kranj, Skofjeloška 6, telefon 25-461, interno 482 ali 282. Tisk GP Gorenjski tisk Kranj.

Glasilo je oproščeno temeljnega davka na podlagi mnenja republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SRS (št. 421-1/72 z dne 27. marca 1973).